HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Sene 10 — No. 3271 | Yazı işleri telefonu: 20203 | ÇARŞAMBA 6 — EYLÛL 1939 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı 5 Kuruş

Bir müdafaa tedbiri olarak

Leh hükûmet merkezi dahile naklediliyor

Fransız membaları Varşovadan top sesleri duyulduğunu, Amerikan membaları Almanların şehre 50 mil yaklaştıklarını bildiriyorlar

Fransız ordusu Alman toprağında siper kazıyor

Ayni işle meşgul olan Alman kuvvetleri dün Fransızlara tek bir kurşun dahi atmadılar!

Dün dört ticaret gemisi daha battı!

Fas Almanyaya ilânı harbetti, Cenubî Afrika hükûmeti de ilânı harbe hazırlanıyor

Evvelki gece sabaha karşı muhtelif membalardan aldığımız haberlere atfen Fransız - Alman hududunda Fransız Majino istihkâmlarile hava kuvvetlerinin, Alman Zigfrid hattını, iki uçtan, kuvvetli bir ateş altına aldıklarını yazmıştık. Bu haber aradan on iki saat geçtikten sonra dün gece Londra ve Paris-ten teyid edilmiştir.

Fransız - Alman hududunda

Bu hududda son vaziyet şudur:

Paris, 5 (Hususî) — United Press muhabiri bildiriyor: Fransızların Majino hattı ile Almanların Zigfrid hattı arasında bazı mıntakalarda Ren nehri bulunduğu halde bazı mıntakalarda da şerid halinde uzayan bir arazi parçası vardır. Bu arazi parçası tamamen hâlidir. İşte iki taraf kuvvetleri şimdi bu hâli arazi üstünde siper hatları vücude getirmektedirler. Fransız kuvvetleri Almanlardan bir siper hattı daha fazla kazdıkları için bilfiil Alman toprağına geçmiş ve orada faaliyete başlamış sayılmaktadırlar. Bugünkü siper kazma faaliyeti esnasında iki taraftan hiç biri diğerine bir tek silâh atmamıştır.

Son Fransız tebliğleri

Paris, 5 (Hususî) — Fransız karargâhı tarafından bugün neşredilen üçüncü tebliğde kara, deniz ve hava kuvvetlerinin normal şekilde harekâta devam etmekte oldukları bildirilmektedir.

İlk harb raporları pek kısa ve kat'î muharebelere aid malûmatı ihtiva etmiyorsa buna hayret etmemek lâzımdır.

1914 Ağustosunun ilk günlerinde de büyük muharebe olmamıştır. Bundan başka 1914 harbi ile bugünkü muharebe arasında esaslı bir fark gözetmek icab eder.

1914 Ağustosundaki harb karşılıklı seri taarruzlarla bir hareket harbi olmuştur. Bugün karşı karşıya bulunan kuvvetler çok sağlam iki müdafaa sistemine dayanmaktadır: Maginot ve Siegfried hatları.

Binaenaleyh bu geçen iki günün vaziyet alma ve temasa

(Devamı 8 inci sayfada)

Berlin üzerinde 38 Leh tayyaresi

Almanlar Koridoru aldıklarını iddia ediyorlar

Leh hükûmeti mukavemet azmini bildiren yeni bir beyanname neşretti

Alman ve Leh tebliğleri

Varşova, 5 (Hususi) — United Press bildiriyor: Alınan son malûmata göre Lehistan, hükûmet merkezini nakle karar vermiştir. Merkezin nereye nakledileceği gizli tutulmaktadır.

Şu kadar var ki bu yerin Sovyet hududunda olamıyacağına göre Lehistana dost bir devlet olan Romanya hududuna yakın bir mıntakada bulunacağı tahmin edilmektedir.

Ecnebi devletler elçiliklerinin de Varşovayı terkedecekleri anlaşılmaktadır.

Varşovada bu nakil keyfiyeti için esbabı mucibe olarak şehrin Almanlar tarafından sık sık bombardıman edildiği ve bunun işleri salim kafa ile tedvire mâni olduğu ileri sürülmektedir.

Son malûmata göre Alman kuvvetleri Varşovaya 50 mil (takriben 80 kilometre) yaklaşmışlardır. Alman membalarına göre Koridor tamamen işgal edilmiştir.

Leh tayyareleri

Varşovadan top sesleri duyuluyor

Paris, 5 (A.A.) — Havas Ajansının

(Devamı 5 inci sayfada)

Son Dakika:

İngiliz harb gemileri Alman tahtelbahirlerini kovaladılar

Londra 6 (Hususî) — İstihbarat dairesi, İngiliz deniz ve hava kuvvetlerinin yeni bazı faaliyetlerini haber vermektedir. Bu cümleden olarak muavin harb gemisi olmağa elverişli üç Alman gemisi batırılmıştır. Bu üç geminin şimdiye kadar batırıldıkları bildirilen gemiler olup olmadığı tasrih edilmemektedir. Bundan başka İngiliz harb gemileri gerek şimal denizine ve gerekse Atlantiğe çıkmıya muvaffak olan Alman tahtelbahirlerini takib ve kaçmıya mecbur etmişlerdir.

Almanlar Katoviç şehrini işgal ettiler

Berlin 6 (Radyo) — Alman ordusu dün öğleden sonra Katoviç şehrini işgal etmiştir. Mülkî Alman idaresi şehrde derhal işe başlamıştır.

Alman sanayi merkezleri bombardıman edildi

Brüksel 6 — «İndependance Belge» gazetesinin Eupen muhabiri Aix-La-Chapelle mıntakasında bir hava akını yapıldığını ve bilhassa Eschwetller ve Stolberg sanayi merkezlerinin bombardımandan müteessir olduklarını yazmaktadır.

Londrada tehlike işareti verildi

Londra 6 (A.A.) — Bu sabah Londra da tehlike işareti verilmiştir.

(Son dakika haberlerimiz 11 inci sayfada)

Macarlar akın akın Leh ordusuna gönüllü yazılıyorlar

Londra, 5 (Hususî) — Peştede bulunan Amerikalı muhabirlere nazaran, Macaristan bitaraflık ilân etmiş olmakla beraber, birçok Macarlar gönüllü kaydedilmek üzere Lehistana gitmektedirler.

Leh - Macar hududu tamamen açıktır.

Rusyada yeni sınıflar askere çağırılıyor

Moskova, 5 (A.A.) — Gazeteler, Mareşal Voroşilofun 1919 sınıf ile 1918 sınıfının ikinci yarısının normal tarzda silâh altına çağırıldığını bildiren tebliğini neşretmektedir. Çağırma, 15 Eylûl ile 15

(Devamı 8 inci sayfada)

VAZİYET

Leh ordusu kuvayı külliyesile Alman ordularından birine saldırmazsa Vistülün gerisine çekilerek mevzi alması beklenebilir

Yazan: Emekli General H. Emîr Erkilet

Alman tebliğlerine göre Slovakyadan cenubî Lehistanda Krakovi istikametinde ilerliyen Alman ordusunun harekâtı bir taraftan Leh mukavemeti, diğer cihetten arazinin oldukça sarp ve dağlık olması dolayısile şimdiye kadar ancak bazı surette inkişaf etmişti. Bu ordunun bir kolu Karakovinin 40 kilometre cenub batısında Watoviçe civarında Skava şehrini geçmiştir. Krakovi'nin alındığı henüz bilinmiyorsa da Alman tebliği Lehlilerin bu şehirden şimal havalisine çekilmekte olduklarını bildiriyor.

Cenubî Alman Silezyasından Leh yukarı Silezyasına girmiş olan Alman kuvvetlerinin Katoviç'i aldıkları da teyid olunmamıştır. Fakat Leh kıt'alarının Radibor şehrine doğru bir girinti yapan Rybnik mıntakasını, yani yukarı Silezyanın sanayi ve kömür havzasını tahliye ettikleri anlaşılmaktadır. Çünkü buradaki Leh kıt'alarının şimalden ve cenubdan Alman kıskaçları arasında kalmaları ve esir düşmeleri mümkündü. Maamafih bu mıntakada Leh kıt'alarının Alman kollarına karşı mukavemet gösterdikleri ve hattâ mevzii mukabil taarruzlar yaptıkları Leh tebliğlerinden anlaşılmaktadır.

Daha şimalde Alman Silezyasından şarka doğru Lehistan içerisine girmiş

(Devamı 8 inci sayfada)

Hergün

Sükûnet, itidal ve itimad

Yazan: Muhittin Birgen

Beklenilmiyen bir zamanda harbin birdenbire patlayıvermesi ve bilhassa buna takaddüm eden günlerde enternasyonal münasebetlerde fevkalâde sürprizler yapmış olan bir takım hâdiseler kaydedilmiş bulunması, her yerde olduğu gibi, bizde de halk muhayyilesini son kuvvetile harekete getirdi. Meselâ, herkes, bankalardaki paralarını çekmeği düşünüyor ve bu maksadla saatlerce banka gişeleri önünde nöbet bekliyor. Bu, sade bizde değil, her tarafta böyle: Budapeştede bulunduğum son bir kaç gün içinde banka gişelerinin önünde nöbet bekliyen birçok halk bulunduğunu görmüştüm. Belgradda kaldığım birkaç saat içinde orada da ayni hareketin mevcud olduğunu öğrendim. Ayni hâdisenin Sofyada da kendisini gösterdiğini Bulgaristandan geçerken duydum. Sade banka gişelerine değil, hemen her tarafta halk, yiyecek, içecek tedariki için mağazalara da ayni suretle tehacüm gösteriyorlar.

Bir dereceye kadar ve bir kısım halk için ben bunu tabiî görürüm. Fevkalâde zamanlarda halk, daima kendisini heyecana kaptırır ve bu yolda hareketlere teşebbüs eder. Belki de, daha fevkalâde olan bazı ahvalde, halkın bu tarzda bir heyecana düşmesi büsbütün haksız değildir. Fakat, şurasını da unutmamak lâzımdır ki, lüzumundan fazla heyecana düşmek, kendimizi muhayyilemizin, binbir türlü musibet icadına kadir fantezilerine terketmek, sade millî bakımdan değil, ferdî menfaat bakımından da hatadır. Eğer, halk, lüzumsuz yere kendisini heyecana kaptırır ve aklını kullanmayı bir tarafa bırakıp, coşmuş sinirlerinin yayları ile oturup kalkarsa bu, bizim millî hayatımızın da, ferdî hayatımızın da bütün selâmetini ihlâl eden nisbetler alabilir. Bunun için sinirlerimizin fevrî hareketlerine mâni olmak için onları akhmızın dizgini altına almak bir zarurettir.

★

Avrupa tarihinin bu büyük günlerinde hepimizin bilmemiz lâzım gelen bir takım esaslı noktalar vardır ki bunları da buraya ehemmiyetle kaydetmek isterim.

1 — Harb yeni başlamıştır. Gerek seyri, gerek inkişaf ve sirayet ihtimalleri henüz esrar içindedir. Şu halde, ne kadar devam edeceği, nerelere sirayet edeceği malûm olmıyan bir badirenin henüz daha ilk günlerinde, gerek paramızı bankadan çekmek, gerek bakkal dükkânlarına tehacüm etmek gibi tedbirlere tevessül etmenin hiç manası yoktur. Çünkü, harb o kadar uzayabilir ve bize o kadar uzak kalabilir ki bütün bu tedbirlerin hiç manası olmaz.

2 — Bugünkü hâdiseler arasında henüz hiçbir unsur yoktur ki Türkiyenin bu harbe iştirakini icab ettirsin. Biz harbi ancak memleketimizin müdafaası mevzuubahs olduğu zaman ihtiyar ederiz. Şu halde, mümkündür ki harb senelerce mahallî bir şekilde devam etsin ve bu esnada Türkiye de kendisine muharebe halinde bulunan bir dünya içinde, bir hali tabiî şeklini alan bir iktısadî hayat kurmaya mecbur olsun. Bu imkân mevcud oldukça, biz kendi hayatımızda fevkalâdelikler ve bilhassa fevkalâde ihtilâtlar yapabilecek heyecanlı hareketlerden tevakki etmeliyiz.

3 — Biraz kendi kendimize itimad etmeği de öğrenmek mecburiyetindeyiz. Türkiye çocuk değildir. Türkiyeyi idare eden insanlar, son otuz sene içinde en çok tecrübe görmüş bir neslin çocuklarıdır. Bilhassa Millî Şefimizin, bu bakımdan ne kuvvetli vasıflarla mücehhez olduğunu hep biliyoruz. Türkiyeyi sergüzeşte sevkedecek hiç kimse yoktur. Türkiyenin, bugüngü badire arasında, kendisine hiç olmazsa nisbî bir normal hayat tesis eylemeğe ihtiyacı olduğunu düşünürsek ferd halinde, hepimiz normalin üstünde duran hareketlerden tevakkiye mecburuz.

★

Bu esasları böylece gözönünde tutacak olursak görürüz ki şu dakikada halkımızın esaslı vazifelerini, sükûnet, itidal ve itimad kelimelerile hülâsa etmek lâzımdır.

Her şeyden evvel sinirlerimizi yeni muharebe havasına uydurmayı bilmek mecburiyetindeyiz. Sakin olmak, sakin düşünmek, sakin hareket etmek ilk vazifemizdir. Bu gibi ahvalde insanlara herhangi hiçbir tedbire tevessül etmemeği tavsiye eylemek mânasız birşey olduğunu biliriz. Fakat, bu tedbirleri sakin bir ruh ile düşünecek olursak görürüz ki ortada ne telâş edecek birşey vardır, ne de alelitlâk telâştan bir fayda hâsıl olur. Şu halde ittihazına lüzum göreceğimiz tedbirlerde ittidalden ayrılmamayı unutmıyacağız. Bu bize çok lâzımdır; her vatandaş, kendisini bununla mükellef saymalıdır.

Nihayet, Türk evvelâ kendi kendisine, sonra da milletine ve nihayet bu milleti bugün idare eden siyasî camianın olgunluğuna, bu siyasî camiaya riyaset eden Millî Şefin büyük tecrübelerine, sakin azmine ve çok basiretli zekâsına itimad ile mükelleftir. Bizi bunun aksine sevkedebilecek ortada hiçbir sebeb olmadığı gibi, bilâkis bizi telâşa ve heyecana düşmekten menetmesi icab eyliyen pek kuvvetli âmiller vardır.

Bu esaslara aziz vatandaşlarımın ehemmiyetle dikkatlerini celbetmeği lüzum gördüm.

Muhittin Birgen

Resimli Makale: Vazife halinde harb...

Almanyadan ve Fransadan gelen talebe kafileleri ile konuşunuz, her iki millet için de ayni hükmün verildiğini işitirsiniz; size:

— Sevinerek, istiyerek, ne yaptıklarını bilerek harbedeceklerdir, derler.

Hakikatte bu, simaları örten ilk perdeye bakarak verilmiş bir hükümdür, ilk perde kalkınca altından düşünce görünecektir.

İlk çağlarda değiliz, çapul ve talan için savaş yapmanın unutulduğu zamanın üzerinden asırlar geçti, bugün insan harbederse kan dökmekten zevk aldığı, şahsî talan umduğu için değil, vazife gördüğü, vazife bildiği o şekilde telkin aldığı için yapar, bütün mesele hakikati olduğu gibi görmekte veya görmemektedir.

SÖZ ARASINDA

Hindyağı içen Pelikanlar

Londra hayvanat bahçesindeki pelikan kuşları soğuktan ziyadesile müteessir olur ve mide ağrısına tutulurlar. Kuşları bu gibi hastalıklardan korumak için de alâkadarlar, onlara haftada birkaç defa hindyağı içirmektedirler.

Hergün bir fıkra

Maatteessüf o yok

İki arkadaş konuşuyorlardı. Biri sordu:

— Sen harb taraftarı mısın, sulh taraftarı mı?

Öteki cevab verdi:

— Harbe taraftar olmam, çünkü harb iyi bir şey değildir, sulhe de taraftar olamam. Çünkü arkasından gene harb çıkıyor.

— Ya neye taraftarsın?

— Bu ikisinden başka bir şey olsaydı ona taraftar olacaktım amma, maatteessüf o yok!

Irak Kralının Dünyadan haberi yok!

Dört yaşındaki Irak kralı ikinci Faysal, Almanyanın Polonya ile harbettiğinden, türlü türlü hâdiselerin cereyan etmekte olduğundan habersiz Berutta yaz tatilini geçirmekte ve burada gördüğünüz gibi şehrin sıcak kumlarında kovasile etrafı sulayarak eğlenmektedir.

Küçük kralın en çok sevdiği şey de kuşlardır. Bu yüzden Irak eşrafı tarafından müteaddid cins birçok kuşlar takdim edilmektedir. Bunlar arasında çocuk gibi konuşan bir papağan kralı en fazla alâkadar etmektedir.

Ana - evlâdın ayrılık Öpüşmeleri

Harb yeni başlamış bulunuyor. Fakat henüz hiçbir kat'i ve korkunç çarpışma yapılmış değildir. Kalabalık şehirlerin boşaltılmasına da elân devam edilmektedir. Bu arada Pariste yeni yeni çocuk kafileleri civar vilâyet ve kazalara naklolunmaktadır. Yukarıdaki resim bu faaliyetten hazin bir sahneyi canlandırmaktadır. Ana, yola çıkmak üzere olan çocuğunu öpüyor ve kapalı gözlerinde yavrusunun hayalini tesbite çalışıyor.

Portakalcılık yapan bir sinema artisti

Meşhur sinema san'atkârı Clark Gable Hollywood civarında Encinoda büyük bir çiftliğe sahib bulunmaktadır. Bu çiftlikte 500 den fazla portakal ağacı vardır. Bu sene portakal mahsulü çok güzel olmuştur. Bu mahsulün bereketinden ve nefasetinden haberdar olan bir tüccar san'atkâra müracaat ederek portakalları değerinden çok fazlaya satın almağa talib olmuştur. Fakat buna şu şartı koşmuştur: Bu portakalları «Gable» portakalları ismi altında satmasına müsaade edilmesi!

Clark Gable bu hususta henüz bir karar vermemiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sözü bizce mevsuk ve işte alâkalı bir zat tecssürle anlattı:

— Tıb Fakültesinin son sınıf talebesinden bir genç geçenlerde hastalandı, Gureba hastanesine yatırıldı. Kliniğinde tedavi olunduğu ecnebi profesör o sırada mezun bulunuyordu. Hasta talebe ise, hocası tarafından muayene edilecek olursa kurtulacağına kanidi. Hastanın ısrarlı ricaları üzerine anası ile babası mezuniyetini şehrimizde geçiren profesörün evine gittiler. Ellerine, ayaklarına kapandılar. Fakat profesör cenabları mezun olduğunu beyan ederek bu ricaları is'af etmedi. Bu vaziyet karşısında yüksek makam işgal eden zevatın tavassutları istirham edildi. Onlar da bu profesör nezdinde teşebbüste bulundular. Gene kâr etmedi. Ölüm halinde bulunan bir hastanın ve bir tıb talebesinin haline acımıyarak yarım saatlik tatil zamanını muayene için feda edemiyen bu profesörün bu tarzı hareketini en basit hocalık ve doktorluk duygusu ve kaidesi ile kabili telif bulmadık ve buna inanmak istemedik. Sen de ey okuyucu:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sözün kısası

İhtikârdan önce ihtikâr Zihniyetile mücadele lâzım

* * *

Muhtekir yalnız, buhranlı zamanlarda değil, her an mevcuddur. Muhtekir, en küçük bir hâdiseden kendine fazla kâr hissesi ayırmak için ihtikâr yoluna sapar. Bu yaratılışta, bu düşüncede bir kimsenin bilhassa buhranlı zamanlarda ihtikâra teşebbüs edeceğini ve yüzde yüzü mütecaviz kazancı bile kendine az göreceğini gayet tabiî karşılamak icab eder. Muhtekirin ihtikârından önce onun ihtikâr zihniyetini yere vurmak için lâzım gelen tedbiri almak lâzımdır ki, bu husus hükûmete düşecek bir vazifedir. Ben işin bu cephesile meşgul olacak değilim, ihtikâr zihniyetinin bir de halk cephesi vardır ki bu cephenin yıkılması ihtikârı önlemek için en başta gelir.

Muhtekir Umumî Harbin içten vuran bir düşmanı idi. Hariçte ordularla uğraşırken; dahilde de, muhtekir ordusile uğraşmak mecburiyeti hâsıl olmuştu. Umumî Harbi takib eden mütareke senelerinde de gene muhtekir yaşıyordu. Hattâ sulh senelerinde başı ezilmiş olduğu halde en küçük fırsatlardan istifade edip baş kaldırmakta devam ediyordu. Fakat muhtekir, bazan halkın bilmiyerek yaptığı yardımdan da istifade ediyor, bu yüzden ortaya çıkabiliyor. Nitekim bugün hortlamak istidadını gösteriyorsa, bunda halkın bilmiyerek yaptığı hizmet saiktir.

Halkın hizmetini, daha harb haberleri çıkmadığı bir zamanda İstanbulda mefruz hava hücumları yapılacağı ilân edilir edilmez gördük. Mefruz hücumların ancak yarım saat devam edeceği, tayyarelerden tehlikeli hiçbir şey atılmıyacağı gazetelere defaatla yazıldığı halde, halk fırınlara hücum etmiş, diğer günlere nisbetle çok fazla ekmek almış, hattâ daha tedbirli hareket ettiklerini zannedenler, çuvalla un, teneke ile yağ almayı ihmal etmemişlerdi. Bu vaziyette muhtekirin ihtikâr yoluna sapacağı muhakkak addedilebilirdi.

Beş gün evvel başlıyan Alman - Leh harbi ve onu müteakib İngiltere ve Fransanın Almanyaya hali harbde oldukларını ilân etmeleri, mefruz hava hücumunda telâşlanmak gafletine düşen halkı, gene telâşlandırdı. Bunlardan bir kısmı, bakkalda, toptancıda buldukları gıda maddelerini bir gün sonra bulunmıyacakmış gibi hemen alıp evlerine götürdüler. Şu veya bu madde miktar itibarile piyasada azalınca muhtekir elindeki azın fiatını artırmaktan geri durmadı ve halk arasında, her şey pahalanıyor tarzında bir zehab hâsıl oldu ki, bunun husulünde halkın lüzumsuz telâşı en büyük âmildir. Vaziyeti olduğu gibi görmek, stok, münferid piyasaların vaziyetleri, nakliyat gibi emtianın fiatına tesiri olan noktaları gözönünde tutmak ve ona göre hüküm vermek icab eder.

Bugün memleketteki mevaddı gıdaiye stoku memlekete kâfi gelecek miktardadır. 1914 deki vaziyete nazaran bugünkü vaziyet çok başkadır, 1914 de hariçten celbettiğimiz, birçok gıda maddeleri bugün bizim ihraç emtialarımız arasında yer almıştır. 1914 deki nakliyat güçlüğü bugün için hiç varid değildir. Hal böyle iken, telâşla mevzii piyasa stokunu tüketecek kadar mal alıp muhtekire ihtikâr fırsatı vermek kadar büyük hata olamaz, şu veya bu maddenin bugün için bir miktar pahaya çıkmış olması, o maddenin bir müddet sonra daha pahalanacağına delil addedilmemelidir. Bir müddet sonra, mevzii piyasa stoku gene muayyen miktarını bulduğu zaman o madde pahalanmıyacak, bilâkis daha ucuzlıyacaktır. Çünkü telâşlı müstehlik kendine o maddeden uzun zaman sarfedeceği kadarını almış olması piyasada arzın fazlalaşması, buna mukabil talebin azalması hâdisesini meydana getirecektir ki, bu hâdise doğrudan doğruya fiatta tesirini gösterecektir.

Sözün kısası: Yarın bir ihtikârla karşılaşıp onunla mücadele mecburiyetinde kalmak istemiyorsak, bugünden ihtikâra yol açan kapıları kapamalıyız.

★★★

TELGRAF HABERLERİ

Son sulh teşebbüsünün geçirdiği safhalar

31 Ağustosda Mussolininin yaptığı sulh teşebbüsünün 2 Eylûle kadar arzettiği safhalar hakkında Stefani ajansının verdiği malûmat

Roma, 5 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor:

Sulhün vahim surette tehlikeye düştüğü sırada kurtarılması maksadile yapılan son teşebbüse aid resmî malûmat aşağıdadır:

31 Ağustosta Duçe İngiliz ve Fransız hükûmetlerine müracaat ederek, Avrupa hayatındaki bugünkü karışıklığın sebebi olan Versay muahedesi hükümlerinin tadili maksadile 5 Eylûlde beynelmilel bir konferansı içtimaa davet edebileceğini, ancak bunun Duçenin Fransız - İngiliz muvafakatinden ve Polonyanın iştirakinden emin olması ile meşrut olduğunu bildirmiştir.

İtalyan hükûmetinin müracaatlarına rağmen, Londra ve Paris cevablarını Romaya 1 Eylûlden evvel göndermemişlerdir. Bu arada, 31 Ağustos - 1 Eylûl gecesi Polonya - Almanya hududunda hâdiseler vukubulmuş ve bu hâdiseler Führeri Polonyaya karşı askerî harekâtı başlatmağa sevkeylemiştir.

Gerek Fransa ve gerek İngiltereden İtalyan hükûmetine gelen cevablar esas itibarile müsaid olduğu ve teşebbüsün inkişafı imkânına Fransa tarafından hususî bir alâka gösterildiği cihetle İtalyan hükûmeti, Almanya ile Polonya arasında ilk silâhlı ihtilâfın vukuuna rağmen, 2 Eylûl saat 10 da Şansölye Hitlere bir mütarekeyi müteakib Alman - Leh ihtilâfını muslihane bir surette halledecek bir konferansın içtimaa davet edilmesinin halen mümkün olduğunu bildirmiştir.

B. Hitler Berlindeki İtalya büyük elçisi vasıtasile Duçeye verdiği cevabda bir konferans imkânını esas itibarile reddetmediğini, fakat evvelemirde Fransız ve İngiliz hükûmetlerinin Berline verdikleri notanın bir ültimatom mahiyetini haiz olup olmadığını bilmek istediğini, zira bu takdirde her türlü müzakerenin faydasız olacağını bildirmiş ve bu hususta bir karar verebilmek için kendisine 24 saatlik bir mühlet verilip verilemiyeceğini sormuştur.

İtalyan hükûmeti 2 Eylûl saat 14 de tekrar Londra ve Paris hükûmetlerile temasa geçerek kendilerine Führerin istediğini bildirmiştir. Londra ve Paris akşam üzeri geç vakit yukarıdaki iki mesele hakkında müsbet cevab vermişler, fakat 31 Ağustosla 2 Eylûl arasında Alman kuvvetlerinin Leh topraklarını işgale başlaması üzerine hâdis olan yeni vaziyet dolayısile İngiltere ile Fransanın beynelmilel bir konferansa iştirak için işgal edilen toprakların tahliyesi gibi esaslı bir şart ileri sürdüklerini bildirmişlerdir.

Bu vaziyet dahilinde, İtalya hükûmeti bu şartları Führere bildirmekle iktifa etmiş ve Alman hükûmetinin aksine bir iş'arı vaki olmadığı takdirde teşebbüse devam edemiyeceği kanaatinde bulunduğunu ilâve eylemiştir.

Yugoslavya, Bulgaristan ve İran bitaraf kalıyorlar

Romanya komşularile ademi tecavüz paktları akdine dair olan teklifini yenilemeğe hazır

Belgrad 5 (A.A.) — Avala ajansı, şimdiki beynelmilel vaziyette Yugoslavyanın hattı hareketine dair aşağıdaki resmî tebliği neşretmiştir:

Hâlen dünyada cereyan eden vahim hâdiseler Yugoslav hükûmetine Yugoslavyanın niyabet idaresi altında son 5 yıl zarfında azimle takib ettiği politikaya sadık kalmak vazifesini tahmil etmektedir. Bu siyaset bütün büyük devletlerle ve bütün komşularile mevcud iyi münasebetlerin inkişaf ettirilmesine ve kendi istiklâli ile bütünlüğünü alâkadar etmiyen anlaşmazlıklarda bitaraf kalmağa matuftur.

Hükûmet bu vahim anlarda bu politikanın tatbikinde bütün milletin kayıdsız ve şartsız müzaharetine güvenmektedir.

Romanyanın vaziyeti

Bükreş 5 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Dün Kalinesko'nun başkanlığında toplanan nazırlar meclisi Kalinesko ve Gafenko'nun izahatını dinledikten sonra aşağıdaki hususları müşahade ve tesbit eylemiştir:

Memlekette tam bir sükûn, itimad ve millî birlik hüküm sürmektedir.

Dış siyasete gelince, bütün komşularla iyi anlaşma tatbikine matuf muslihane hattı harekete devam etmek kararındayız. Bu itibarla hükûmet bir ademi tecavüz paktı akdine dair olan teklifini yenilemeğe hazırdır.

Ayni zamanda hükûmet millî menfaatlerin emniyetine ihtimam etmektedir ve Rumen hududlarının müdafaası için icab eden tedbirleri almıştır.

Bükreş Elçimiz

Bükreü, 5 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor.

Türkiye büyük elçisi Tanrıöver dün akşam başvekil Kalinesko tarafından kabul edilmiştir.

Bulgaristan

Sofya 5 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor,

Sofya radyosu, yeni harb münasebetile yaptığı neşriyatta Bulgaristanın Avrupada kanlı hâdiseleri ihtirassız ve kinsiz, fakat sarsılmaz bir barış, haklı bir barış arzusile ve bütün hâdiseleri soğukkanlılıkla karşılamak azim ve kararile takib etmekte olduğunu bildirmiştir.

Radyo, toprak mahsullerini toplamak hususunda Bulgar çiftçisine düşen vazifeyi hatırlattıktan sonra, bütün Bulgarları Kralın etrafında itimad dolu bir tek ruh hür tek bir irade halinde tam bir birlik içinde birleşmeğe davet etmektedir.

Radyo, bu neşriyatı bitirirken milleti kiyasetli bir barış ve bitaraflık siyaseti içinde birleşmiş olan Bulgaristanın maddî ve kültürel refahı eserine soğukkanlılıkla devam etmeğe davet eylemektedir.

İranın vaziyeti

Tahran, 5 (A.A.) — Pars ajansı bildiriyor:

İran hükûmeti aşağıdaki resmî tebliği neşreylemiştir:

Avrupada maalesef harbin patladığı şu sırada, İran hükûmeti şimdiki ihtilâfa bitaraf kalmak ve bu bitaraflığını idame etmek hususundaki kararını tebliğ eder.

Japonya bitaraf

Londra 5 (Hususî) — Tokyodan bildiriliyor:

Japon Hariciye Nazırı muavini bugün, İngiliz ve Fransız sefirleri de dahil olmak üzere, bütün ecnebî devlet mümessillerini kabul etmiş ve Avrupa ihtilâfında Japonyanın bitaraf kalacağını resmen bildirmiştir.

Macaristanda Örfî idare yok

Budapeşte, 5 (A.A.) — Macar ajansı bildiriyor: Salâhiyettar Macar makamları Macaristanda örfî idarenin ilân edildiği hakkındaki haberleri kat'î olarak yalanlamaktadırlar.

Londra Borsası Yarın açılıyor

Londra 5 (Hususî) — Buhran dolayısile geçen Cuma günü kapatılmış olan Borsa, Perşembe günü açılacaktır.

Romanyada birçok sınıflar silâh altına davet edildi

Bükreş 5 (A.A.) — Bundan evvel alınan tedbirleri takviye etmek üzere Romanya, birçok sınıfları silâh altına davet etmiştir.

İngiliz, Fransız elçileri ne şekilde avdet ettiler?

Paris 5 (Hususî) — Fransanın Berlin büyük elçisi Kulondr, bu akşam Belçika yolile Parise dönmüştür.

Büyük elçi, Holandadan Belçika topraklarına girdiği esnada, Fransız - Belçika hududunda bekletilmekte olan Paristeki Alman maslahatgüzarı ile sefaretane erkânını hâmil tren de Belçika hududuna dahil olmuştur.

Berlindeki İngiliz sefiri Henderson ile Londradaki Alman maslahatgüzarı da, ayni şekilde Holanda toprakların - da mübadele edilmişlerdir.

Avrupa harbi karşısında Japonya

Tokyo 5 (A.A.) — Kabine, Avrupa harbi yüzünden tahaddüs etmiş olan vaziyete karşı koymağa ve bir «araştırma komitesi» ihdas etmeğe matuf plân projeyi tasvib etmiştir.

Bu komite, ticaret, kambiyo ve bahrî ticaret sahalarında takib edilecek siyasete müteallik mühim direktifler tanzimine memur edilecektir.

İspanyada Tevkifler

Valansiya 5 (A.A.) — Zabıta, «beynelmilel hissî kızıl imdad» teşkilâtının başlıca erkânını, bilhassa eski cümhuriyetçi ziraat nazırının kızkardeşi Mme. Uribe'i tevkif etmiştir. Zabıtanın Valansiya mıntakasında komünist fırkasının teşkilâtını yeniden vücude etirmeğe çalışmış olan mezkûr fırkanın diğer erkânının peşine düşmüş olduğu haber verilmektedir.

Peşte Elçimizin temasları

Budapeşte 5 (A.A.) — Teleki, bugün Türkiye Orta Elçisini kabul etmiş ve Csaky ile de uzun uzadiye görüşmüştür.

Üzüm, incir ihracatı

İngiltere ve Fransadan İzmire siparişler geldi

İzmir 5 (A.A.) — Gazetelerin verdikleri haberlere göre, dün İngiltere ve Fransadan şehrimizdeki ihracatçılara kuru üzüm ve incir üzerine siparişler gelmiş ve şehrimizdeki üzüm ve incir imalâtaneleri faaliyetlerini genişletmişlerdir. İhracat kredilerinin temini için dün mıntaka ticaret müdürlüğünde banka müdürleri ve ihracatçılar arasında bir toplantı yapılmıştır.

Tütün ihracatı

İzmir, 5 (A.A.) — Limanımızda bulunmakta olan Denizyolları vapurları yolcu ve yük alarak İstanbula hareket etmişlerdir. Amerikan Export-Line'nin limanımızda bulunmakta olan bir vapuru da Amerikaya götürmek üzere tütün yüklemektedir.

Vekiller Heyeti dün de toplandı

Ankara, 5 (Hususî) — Vekiller Heyeti bugün Başvekâlette öğleden sonra bir toplantı yapmıştır.

Hava taarruzlarına karşı pasif korunma talimatnamesi bugünkü Heyeti Vekilede tasdik olunmuş ve mer'iyete girmiştir.

Mısır askerî heyeti Eskişehirde

Eskişehir, 5 (A.A.) — Mısır askerî heyeti saat 15 te Ankaradan buraya gelmiş ve kor komutanı, vali, sübaylar tarafından karşılanmıştır. Askerî bir kıt'a misafirlerimizi selâmlamıştır. Misafirler kor komutanlığını ziyaret etmişlerdir.

Athenia vapurunun yolcularından birkaç yüz kişi karaya çıkarıldılar

Londra 5 (A.A.) — «Athenia» vapurunun yolcularından kadınlar ve çocuklar da dahil olmak üzere birkaç yüz kişiyi hamil olan iki vapur Clyde'e gelmiştir. bunların içinde yaralı olanlar sıhhiye arabalarile derhal hastaneye nakledilmişlerdir. Diğerleri Glasgow'a gitmişlerdir.

Kaptan ne diyor?

Londra 5 (Hususî) — «Athinea» kaptanı da bugün gazetecilere beyanatta bulunarak, geminin bir tahtelbahir tarafından torpillendiğini teyid eylemiş ve tahtelbahiri bizzat gördüğünü ilâve etmiştir.

Tahtelbahir, gemiyi torpilledikten sonra, mitralyöz ateşine de tutmuştur.

Siyaset Alemindeki

• Her şeyden evvel Lehistana yardım lâzımdır

Yazan: **Selim Ragıp Emeç**

Bir taraftan Almanya, diğer taraftan Lehistan, Fransa, İngiltere ve dominyonları arasında mevziileşmiş görünen muharebe vaziyeti, orta ve garbî Avrupada iki askerî hareket sahası meydana getirmiş bulunuyor. Bunlardan biri Lehistandır. Diğeri de Fransız ve İngiliz kıt'alarının aşılacak bir gediği olup olmadığını yokladıkları müstahkem Alman hudududur.

Bu cephede esaslı bir hareket yoktur. Çünkü, Almanlar, şimdilik herhangi bir mücadeleye girişmeden beklemeyi tercih ediyor gibidirler. Nitekim Fransız kara ve hava kuvvetlerinin bu hatta karşı yaptıkları hava ve kara bombardımanları cevabsız bırakılmıştır. Gene bu hattın iki ucunda Fransızların tecrübe ettikleri tazyik teşebbüsleri de esaslı bir Alman reaksiyonu uyandırmamıştır. Buna mukabil faal saha Lehistandır. Vaziyet icabı iki cephe ile karşılaşmış bulunan Almanlar, sarfettikleri gayretlerden de anlaşılıyor ki her şeyden evvel Lehistan meselesini tasfiye etmek istiyorlar. Ümid ettikleri gibi bu işi üç, dört haftada başarabilirler mi? Yoksa, geniş arazi harbinin tehlikeli olduğunu gören Lehliler, ordularının kısmı küllisi ile müsaid bir hat tutup burada Almanları durdurur ve binnetice plânlarını alt ve üst edebilirler mi? Bu cihetleri kestirmek kolay değildir. Fakat Almanyayı, hesaba katmadığı bir mukavemetle karşılaştırıp cepheyi tesbit edebilir ve İngiliz - Fransız teşebbüslerinin inkişafına zaman bırakırlarsa, tıpkı Marn'da olduğu gibi dava Almanya için berveçhipeşin kaybolmuş sayılmak gerektir. Yok Alman istilâsı Lehistan davasını tasfiye ederse o zaman harbin veçhesi yeni bir istikamet alır. Şu noktayı unutmamak lâzımdır ki Romanya, Bulgaristan, Sovyet Rusya ve Yugoslavya bitaraflıklarını ilân etmişlerdir. Demek ki orta Avrupada Almanyayı yandan ve arkadan tehdid eden bir vaziyet yoktur. İtalyanın Almanyaya müteveccih sempatik bitaraflığı ise, Mihverin serbest kalan bir ucile çetin bir mücadelede bulunan diğer ucuna yardımdan başka bir gayeyi istihdaf edemez. Halbuki Romanyanın menfaati, ötedenberi ittifak halinde imiş gibi münasebette bulunduğu Lehistana yardım etmek, Yugoslavyanın da ona benzer bir hattı hareket ihtiyar eylemekten ibaret bulunmak gerekti.

Bunlar yapılmayınca ve Almanların Lehlileri mağlûb ettikleri farzedilecek olursa, harb cephesinin yeni bir istikamet alacağına dair yukarıda temas eyle-

(Devamı 11 inci sayfada)

Sabahtan Sabaha

Tarihî imtihan

Ortalık aydınlandıkça sinirlerdeki gerginlik azalıyor. İtalya ve Rusya gibi muvazenede ağırlık yapabilecek devletlerin bitaraf kalmaları bir cihan harbi tehlikesini şimdilik bertaraf etmiş gibi görünüyor. Vaziyet bu şekilde devam ederse falcılığa, kehanete, hattâ ukalâlığa verilmiyecek bir hükümle bu maçın uzun sürmiyeceği iddia edilebilir. Çünkü mütecaviz kuvvetler henüz Polonya cephesinde bir iş beceremeden garb cephelerinde harbi, nihaî zafere kadar götürmek azmile İngiltere ve Fransa harekete geçmişlerdir. Bu takdirde Alman ordularının yıldırım harbini kazanmaları ümidi suya düşmüştür. Aylarca devam edecek bir boğuşmanın da geçen harbde olduğu gibi Almanyanın sinirlerini, cephane ve erzak depoları gibi tüketeceğine şüphe yoktur.

Daha ilk günlerde yabancı ticaret gemilerini batırmak, yabancı tebaaları topa tutmak gibi siyasî hataya düşen Alman erkânıharbiyesinin 1914 harbinden ders almadığı da görülüyor. Amerikayı muhasım cepheye iltihak ettiren tahtelbahir harbinin bu defa da Amerika ve cihan efkârı umumiyesini daha harbin arifesinde kendi aleyhine şişirmesi Alman diplomasisinin hâlâ ayni kalın gaflet ve dalâlet içinde bulunduğunu gösteriyor.

Buna mukabil İngiliz tayyarelerinin Almanya üzerine bomba yerine attıkları yedi milyon beyanname, sükûnet içinde mes'ud yaşamak istiyen bütün milletler gibi mütemadî harb şırıngasile şahlandırılmak istenen Alman milletini de uyandıracak tarihî bir sulh ve saadet vesikasıdır.

Almanyada sulh istiyecek bir hükûmet iş başına geldiği anda Alman milletine bütün komşuları gibi sükûn ve emniyet vâdeden bu beyannameler tesirsiz kaldığı anda sulh ve saadet müjdecileri gibi gökierden inen bu yedi milyon kâğıdın mamur Almanyayı harabeye çevirecek bombalar şekline gireceği de tabiidir. Alman hükûmeti sulhe düşman olduğunu hareketlerile anlattı. Alman milleti de kendisine yapılan hitabı teperse harb âmânsız bir imha şekli alacaktır. Alman milleti tarihî bir imtihan geçiriyor.

Buchan Cahid

Belediye iktısad işleri müdürlüğü, garsonların vaziyetini tetkik ediyor

Garsonların yüzde on meselesi vergi işile de alâkadar olduğundan maliye de tetkikata iştirak etti

Belediye İktısad İşleri Müdürlüğü eğlence yerleri ile garsonların vaziyetlerini esâslı şekilde tesbit edecektir.

Şehrimizdeki garsonların sayısı 2880 kadar olduğu halde, garsonlar cemiyetine kayıdlı bulunanların sayısı 1600 dür. Eğlence yerlerinin sahibleri fazla para kazandıkları halde çalıştırdıkları garsonlara pek az bir ücret vermektedirler. Ayrıca maliye şubelerine garsonların aylık ücretleri 15 lira ile 30 lira arasında gösterilmekte, böylece tabiî olarak vergi kaçakçılığı yapılmaktadır.

Garsonlar cemiyetinin yapmış olduğu tetkiklere göre şehrimizdeki eğlence yerlerinde vasatî olarak bir garson bir ay içinde 600 liralık bir alışveriş yapmaktadır. Yüzde onlar garsona verilmek lâzım gelirse 600 liralık bir alışveriş yapan garsona 60 lira yüzde on kalır. Bu suretle şehrimizdeki eğlence yerlerinin günlük hasılatı yekûnu otuz bin lira itibar edilirse yüzde onu üç bin lira tutmaktadır. Yüzde onlar garsonlara verildiği takdirde her garson kazanç vergisini altmış lira üzerinden verecektir.

Maliye ve Belediye bu hususu esaslı bir şekilde incelemektedir.

Havuzlarda işler azaldığından 150 işçi çıkarıldı

Kasımpaşadaki havuzlarda son bir ay zarfında işlerin azaldığı iddiasile 150 kadar işçinin açığa çıkarıldığı öğrenilmiştir.

Bu işçilerin içerisinde çoğu havuzlarda uzun yıllar çalışarak mütehassıs olmuş, hayatını tamamen deniz nakliyat vasıtalarının tamirine hasretmiş kimseler olduğundan, bunların havuzlardan ayrılması havuzlar için bir gaib olduğu alâkadarlar tarafından söylenmektedir. Bununla beraber bunlara iş vermek imkânı bulunamamıştır.

Dün bir kısım işçiler, deniz müessese-lerinden bazılarına müracaat ederek, muhtelif işlerde çalışmak istediklerini bildirmişlerdir. Fakat harb dolayısile limanda işlerin kısmen azalması yüzünden bugün bunlara herhangi bir iş vermek imkânı bulunamamıştır.

İşçiler vaziyeti İktısad Vekâletine arzetmek üzere aralarından bir heyet seçerek Ankaraya göndermeğe karar vermişlerdir.

Liman tahmil ve tahliye amelesi kesilen paralarını istediler

İstanbul limanında çalışan tahmil tahliye işçilerinden bir çoğu dün büyük bir heyet halinde Limanlar Umum Müdürlüğüne gelmişler, Umum Müdür Raufi Manyasiye müracaat ederek kendilerine muhtelif tarihlerde muhtelif namlar altında kesilen paralarının iade edilmesini taleb etmişlerdir.

İşçilerin iddialarına göre, liman işletmesi tahmil tahliye amelesinden tahmil tahliye vesaitinin zarara uğraması ihtimaline karşı bir tedbir olmak üzere her amelenin kazancından yüzde 20 sini kesmiş, bu suretle 6-8 ay zarfında beher ameleden 12,5 lira alınmıştır.

Bu suretle bilûmum ameleden kesilen paranın 8-10 bin lirayı bulduğu anlaşılmaktadır.

Kömürde çalışan işçiler, bizim kullandığımız bir kürekten ibarettir, bunun için de 12.5 lira kesmek doğru mudur» demektedir.

Limanlar Umum Müdürü zaman zaman şikâyet eden liman amelesinin vaziyetini Vekâlete izah etmek üzere geniş bir rapor hazırlamağa karar vermiştir.

Bu raporun birkaç güne kadar Vekâlete gönderilmesi kuvvetle muhtemeldir.

Limanda ticaret gemilerinin faaliyeti başladı

Avrupada harbin çetin bir safha almağa başlamasına rağmen, birkaç gün evvel İtalyanın limanlarımıza ticaret gemilerinin eskisi gibi seferlerine devam etmesi hususunda vermiş olduğu karar teeyyüd etmektedir.

Dün limanımızda bulunan İtalyan acentalarile yaptığımız temaslar neticesinde Brendizide bulunan birçok vapurların Türkiyeye hareket etmek üzere hazırlanmakta olduklarını öğrendik.

Bu cümleden olarak bugün ve yarın limanımıza iki İtalyan gemisinin geleceği söylenmektedir. Bundan başka limanlarımıza her zaman gidip gelen İtalyan şileplerinden Capoarma, Capo Faro, Capo Mele, Capo Vita, Capo Arso sırasile limanımıza gelecekleri öğrenilmiştir. Bunlardan ilk olarak Capo Armanın bugün limanımıza gelmesi kuvvetle muhtemeldir.

Ayrıca bu ayın 12 sinde Nevyorktan Danimarka bandıralı Gudrun Maerski ve ayın 16 sında da halen İskenderiyede bulunan Amerikan bandıralı Scottsburg vapuru İstanbul limanına gelecektir.

Dün limanımızdan hareket eden vapurlar

Evvelki gece limanımıza gelmiş olan Norveç bandıralı Lovcen vapuru dün öğleden sonra Karadenize hareket etmiştir. Şehrimizde bulunan Alman tebaasından bir kısım ailelerin de memleketlerine dönmek üzere bu vapura bindikleri öğrenilmiştir.

Limanımızda bulunan Holanda bandıralı Hermes-Hollandes vapuru dün gece Burgaza hareket etmiştir. Daçya vapurunun da bugün hareket etmesi muhtemeldir. Bu vapurla İsviçre hükümeti tarafından çağırılmış bir kısım İsviçrelilerle, 35 kadar Kıbrıslı memleketlerine gideceklerdir.

Mersin hattında bulunan vapurlarımız

Mersin hattına çıktığı halde harb dolayısile hükûmetin verdiği karar üzerine en yakın limanlara sığınmış olan vapurlarımız İstanbula dönmek üzere dün yola çıkmışlardır.

İzmir limanına demirlemiş bulunan Anafarta bugün öğleye doğru limanımıza gelmiş bulunacaktır. Ayni hatta çalışan ve halen İzmirde bulunan Tırhan dün gece limanımıza gelmiştir.

Bugün Bulgaristandan 2.000 göçmen geliyor

Dün Varnadan gelmesi beklenen Nâzım vapuru Bulgar hükûmeti tarafından müsaade edilmediği için limanımıza gelmemiştir.

Nazım vapuru, 2.000 den fazla göçmen ve göçmenlere aid havyan ve eşya hâmil bulunmakta idi. Haber alındığına göre; Bulgaristandaki sefarethanemizin teşebbüsü üzerine Bulgar hükûmeti vapurun hareketine müsaade etmiştir.

Nâzım vapurunun bugün limanımıza gelmesi muhtemeldir.

Şehir işleri:

Eminönü meydanının tanzimine devam edilecek

Bir milyon elli bin liralık yol ihalesine talib çıkmadığı yazılmıştı. Belediye Eminönündeki faaliyeti durdurmamak için bu kısmı ihaleden hariç bırakmıştır. Eminönü meydanının yüz bin liralık kısmının tanzim projesi ayrı olarak ihale edilecektir.

Belediyenin arazöz ve kamyon ihtiyacı tetkik ediliyor

Dün, Vilâyette Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, belediye fen heyeti müdürü Nuri ve makine şubesi müdürünü çağırarak belediyenin arazöz, kamyon miktarını sormuş, ihtiyaca kâfi gelip gelmediğinin tetkik edilmesini bildirmiştir. Bu toplantıda Tramvay, Elektrik ve Tünel İşletmesi Umum Müdürü Mustafa Hulki de bulunmuştur.

Polîste :

Bir genç kız mangal yakarken elbisesi tutuştu

Fatihte Hasanhalife mahallesinde Tulumba sokağında oturan 16 yaşlarında Azize adında genç bir kız benzinle mangal yakarken birdenbire benzin parlamış ve elbisesini tutuşturmuştur. Ellerinden ve boğazından yaralanan Azize tedavi altına alınmıştır.

Bir tramvayla otomobil çarpıştı

Şişli - Beyazıd hattına işliyen Osman Muhtarın idaresindeki 96 sayılı tramavy arabası, Şişli istikametine gitmekte iken mukabil taraftan boş olarak gelen ve şoför Caferin kullanmakta olduğu 499 numaralı şoför mektebine aid talim arabasile çarpışmıştır. Bu müsademede tramvay ve otomobil ehemmiyetli surette hasara uğramışlardır. Nüfusca zayiat yoktur. Zabıta kaza etrafında tahkikata başlamıştır.

Müteferrik:

Otobüslere benzin verilmediği iddiası tahakkuk etmedi

Otobüs sahibleri belediyeye müracaat etmiş, benzin kumpanyalarının motörlü nakil vasıtalarına benzin vermediklerini şikâyet etmişlerdir. Belediye, ismi geçen benzin kumpanyaları ile temas etmiş, şikâyetin yersiz olduğu neticesine varmıştır.

Alacak yüzünden iki kişi birbirini yaraladı

Sirkecide Yalıköşkü caddesinde 251 sayılı dükkânda çaycılık yapan Hüseyin istasyon inşaat işlerinde çalışan amele Mustafa ile bir alacak meselesinden kavga etmişlerdir.

Neticede Hüseyin eline geçirdiği bir gazoz şişesile Mustafayı başından yaralamış, o da sopa ile Hüseyini dövmüştür.

Her iki kavgacı da zabıta tarafından yakalanmış ve haklarında takibata başlanmıştır.

Bir adam metresini taşla başından yaraladı

Yeşildirekte Hüseyin adında bir adam beraber yaşadığı Fatma namındaki kadınla kavga etmiş ve bu sebeble bir müddet ayrı yaşamışlardır.

Hüseyin dün Yeşildirekten geçerken eski metresine tesadüf ederek tekrar beraber yaşamaları teklifinde bulunmuştur.

Kadın bu teklife red cevabı verince, Hüseyin fena halde hiddetlenmiş, metresini bir hayli dövdükten sonra eline geçirdiği taşla da başından yaralamıştır.

Suçlu zabıtaca yakalanmış, yaralı kadın Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Bir çocuk incir ağacından düştü

Sirkecide 40 sayılı evde oturan 7 yaşlarında Ali adında bir çocuk evvelki gün bahçelerindeki incir ağacına tırmanırken düşmüş ve bu sukut neticesinde de başından yaralanmıştır. Yaralı çocuk tedavi altına alınmıştır.

TAKVIM

EYLÛL		
Rumi sene 1356 — Ağustos 24	6 — Resmi sene 1939	Arabi sene 1358 — Hicri 124

ÇARŞAMBA

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.		İMSAK S.	İMSAK D.
5	29	Receb 22	3	48
10	52		9	11

	Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
Z.	12	18	15	00	18	35	20	09
E.	5	36	9	18	14	—	1	34

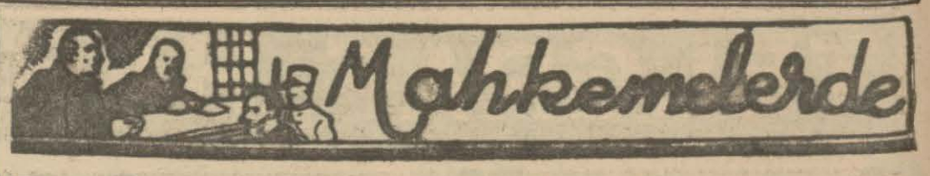

Bir yaralama hâdisesinin suçlusu tevkif edildi

Bir adamı kolundan bıçaklıyarak sakat bırakan suçlu, ceza mahkemesinde muhakeme edilecek

Bir yaralama hâdisesi etrafında cereyan eden adlî tahkikat neticelenerek, mahkemeye intikal etmiştir.

Suçlu Mehmedle, Mustafa arasında Tahtakalede Uzunçeşme caddesinde eski bir meseleden kavga çıkmıştır. Bu kavga sırasında bıçağını çeken Mehmed, Mustafaya hücum ederek sol kolundan ağır şekilde yaralamış ve bu uzvunun devamlı zâfa uğramasına sebeb olmuştur.

Hâdise adliyeye intikal ederek, yapılan tahkikat neticesinde vak'anın sebebi kat'iyetle anlaşılamamakla beraber, suç delillerle tesbit edilmiştir.

Suçlu Mehmed hakkında, ikinci sorgu hâkimliğince tevkif kararı verilerek muhakeme edilmek üzere asliye 4 üncü ceza mahkemesine sevkedilmiştir.

Genç bir kız arkadaşının saatini çaldığı iddiasile adliyeye verildi

Dün 18 yaşlarında, temiz giyinmiş, güzel bir aile kızı hırsızlık iddiası altında, adliyeye verilmiştir.

Sultanahmedde oturan Halide hakkındaki iddiaya nazaran arkadaşlarından Hâşimenin bir altın saatini çalmıştır. Hâşimenin zabıtaya müracaati üzerine, genç kızın evinde bir arama yapılarak, saat bir sandık içerisinde bulunmuştur.

Müddeiumumilik, Halideyi muhakeme edilmek üzere, Sultanahmed birinci sulh ceza hâkiminin huzuruna çıkartmıştır.

Genç kız, mahkemede yapılan sorgusu sırasında, hırsızlık iddiasını reddetmiş, meyus ve utangaç bir tavırla:

— Hâşime, evvelce arkadaşımdı. Bana saatini kendi müsaadesile vermişti. Sonra, aramız açıldı. Saat de bende kalmıştı. Böyle bir iddia ileri sürdü, fakat bu asılsızdır.

Hâkim, duruşmayı hâdise şahidlerinin celbi ve dinlenmeleri için, başka bir güne bırakmıştır.

Adliyenin yeni teşkilât kadrosu henüz gelmedi

Adliyenin yaz tatili, dün akşam hitam bulmuştur. Bugünden itibaren mahkemeler faaliyete başlıyacaklardır.

İstanbul adliyesinin yeni teşkilât kadrosu dün de tebliğ edilmemiştir. Tebligat gece geldiği takdirde, mahkemeler bugünden itibaren münferid hâkimlik esasına göre, çalışmaya başlıyacaklardır. Aksi halde, eski vaziyet birkaç gün daha devam edecektir.

Yeni yapılan teşkilâta göre, İstanbulda 2 ağırceza, 8 asliye ceza, 12 asliye hukuk, 4 ticaret mahkemesi birden çalışacaktır.

Cümhuriyet müddeiumumiliğinden:

Kars azalığına tayin kılınan ve İstanbulda bulunan Beyazıd hâkimi Bürhan Belgenin âcilen memuriyetimize müracaatı ilân olunur.

Daima heyecan. Daima korkunç. Daima maceralar ve sergüzeşt filmleri göstermekte büyük muvaffakıyet kazanan

ALKAZAR

Sineması

BUGÜN

Matinelerden itibaren yeni sinema mevsimine en güzel filmlerle başlıyor.

GAİB KIZLAR LİMANI

Baş rollerde : HARRY GAREY - JÜDİTH ALLEN şimdiye kadar görülmemiş heyecanlı deniz baskınları

SARAY Sinemasının

Açılış programı olarak intihab ettiği

MİREILLE BALIN - JEAN MURAT'ın

Fevkalâde bir tarzda oynadıkları

CASUS AVCUSU

Büyük Fransız filmi, bugün Londra, Paris ve Berlinde oynanmakta olan emsalsiz his ve heyecanlı bir şaheserdir.

Yerlerinizi evvelden aldırınız.

Fransız yıldızlarının en ateşlisi

ViViAN ROMANCE'ın en son filmi

Fransız edebiyatının en güzel eseri

"ARKA SOKAK,,

Yarın akşam saat 9 da

LÂLE sinemasının

İkinci büyük mevsim programını süsliyecektir.

Bu akşam SÜMER Sineması

1939 - 1940 yeni sinema mevsimine başlıyor.

Açılış Programı : Sizi kahkahalarla güldürecek

Unutulmaz GEORGES MİLTON 'ın

PRENS BUBUL

Neş'e ve kahkaha filmidir.

Tamamen yeni bir hale ifrağ ve en son sinema tekemmülâtile WESTERN MİRROPHONİQUE makinelerile techiz edilen SÜMER SİNEMASI bütün mevsim devamınca en müntehab ve birinci sınıf filmleri irae edeceğini sayın müşterilerine vadeder.

MEMLEKET HABERLERİ

Bartın boğazı yakında sür'atle temizlenecek

Bu suretle kasabanın inkişafıda başlamış olacak ve ticarî vaziyeti düzelecek

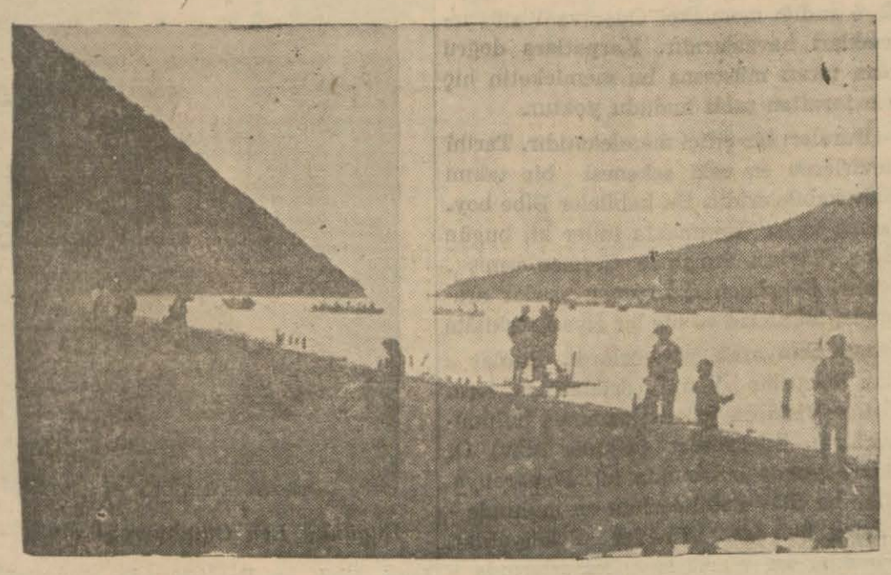

Bartın boğazın dan bir görünüş

Bartından yazılıyor: Fatihin Amasrayı zaptından sonra teessüs eden kasabamız birçok tarihî asarı sinesinde toplamakla beraber ayni zamanda çok şirin ve güzel bir yurd köşesidir.

Bartın, deniz mansabından 9 mil içeriye kadar temadi eden ve oradan iki deltaya ayrılan bir ırmak üzerinde yarım adayı andırır lâtif bir hususiyet ifade etmektedir.

Kazamız bilhassa kereste ve yumurta ihracatile meşhurdur.

Millî Şefimiz İsmet İnönü kasabamıza şeref verdikleri gün «yurdun bir bucağında bakımsız kalmış medenî bir köşe» diye tavsif buyurdukları Bartın cidden ihmal edilmemesi iktiza eden bir şehirdir. Ufak bir alâka ile vâsi ormanlıkları, ziraat ve meyvacılığa çok uygun ve elverişli geniş topraklarile kazamız daha faydalı ve çok daha müstahsil bir hale gelebilir.

Boğaz ve Amasra limanlarındaki plâjları da bu civar sahillerinin en güzel yerleridir. Zonguldak halkı bile yazın sayfiye ihtiyacını burada temin eder.

Mehtablı gecelerde ırmakta yüzlerce sandal dolaşır, halk bu suretle bedii bir zevkle geç vakitlere kadar eğlenir.

200 ton gemilerin kolayca seyrüseferine müsaid olan bu ırmak denilebilir ki birçok bölgelerimizde naziri olmıyan bir şekildedir.

Millî Şefimizin vâd buyurdukları veçhile pek kısa bir zamanda Bartın boğazı temizlenecek ve bu suretle kazanın ticarî inkişafına çalışılacaktır.

Gene bu cümleden olmak üzere Ziraat Vekâletince, zirai ve sınaî bakımdan da tetkikler yapılmaktadır.

Balıkesirde bir inşaat usta kursu açılıyor

Balıkesir, (Hususî) — Bir takım sebeblerle tahsilini devam ettirmeğe imkân bulamıyan gençler için, Partinin teşebbüsile Halkevinde üç ay sürmek ve inşaat ustası yetiştirmek üzere bir kurs açılmasına karar verilmiştir. Bu kursta duvarcılık, sıvacılık işleri amelî ve nazarî olarak gösterilecek, ikmal edenlere ehliyetname verilecektir.

Buraya en aşağı ilk mekteb tahsili görmüş yaşları 18-23 arasında bulunan gençler alınacaktır.

Ayni zamanda öğrenme müddetince kendilerine 30 kuruş da ücret verilecektir.

Eylûlde faaliyete geçecek olan bu kursta, Nafia mühendis ve fen memurları ders vereceklerdir. Bu suretle kursu bitirenler muhtelif inşaatta çalışmak hakkını kazanacakları gibi bu arada herhangi bir sebeble tahsillerine devam imkânını bulamıyan gençler de birer san'at öğrenmiş olacaklardır.

Düzcede kavga ile Nihayetlenen bir maç

Düzce (Hususî) — Geçen hafta Bolu spor klübü tarafından davet olunan Düzce futbolcuları yaptıkları maçta ikiye karşı dörtle yenilmişti.

Bu hafta Düzcede bu maçın revanşı oynanmıştır. Fakat oyuncuların asabî hareketleri ve hakemin de idaresizliği yüzünden 15 dakika içinde iki taraf futbolcuları arasında kavga çıkmış ve sahada oyun yerine dövüş başlamıştır. Zabıtanın müdahalesile maç durdurulmuş ve Bolulu sporcular avdet etmişlerdir.

Bu hâdise Düzcelileri, bilhassa spor sevenleri çok müteessir etmiştir.

Tokatta da bir maç geri kaldı

Tokad (Hususî) — 19 Mayıs spor bayramında Sivasa davet olunan futbolcularımız orada bir maç yapmışlardı.

Bu maçın revanşı geçen hafta şehrimizde oynanacaktı. Fakat araya giren bazı ihtilâflar ve dedikodular yüzünden iki taraf oyuncuları sahaya kadar çıkmış olmalarına rağmen; binlerce halkın merakla beklediği bu maçı oynamamışlardır.

Bu hâdise şehrimizde teessür uyandırmıştır.

Kızılcahamam P. T. T. binasına ihtiyaç var

Kızılcahamam (Hususî) — Kızılcahamam posta telgraf idaresinin işgal ettiği bina çok dar olduğundan ihtiyaca kâfi gelmemektedir. O kadar ki; fazla tehacüm vukuunda halk sokakta nöbet beklemektedir.

Binanın darlığı yüzünden ne mektub tevzi edecek ve ne de bir satır yazı olsun yazacak bir yer yoktur.

Halk bu bina meselesinin bir an evvel hallini posta, telgraf idaresinden dört gözle beklemektedir.

Bir adam kazaen kendi kendini öldürdü

Geyve, (Hususî) — Bayat köyünden Hidayet oğlu Osman, kendisine aid çifte ile boğazından yaralı olarak bulunmuştur. Kazaya kendisinin sebebiyet verdiğini söyliyen Osman bir müddet sonra ölmüştür.

Hâdise şüpheli görüldüğünden adlî cepheden tahkikata devam olunmaktadır.

Tokat Halkevinin köy gezileri

Tokat (Hususî) — Halkevimizin verimli çalışmalarına hız verilmiştir. Bu meyanda ön plâna alınan köy gezilerine önem verilmiştir. Evin köycülük ve gösterit kolları bu çalışmalarda ön safta gelmektedir.

Partimizin ve evin değerli ve çalışkan başkanı Ahmed Hanbekin, sıhhat müdürü Ahmed Vefik Girayın, ziraat müdürü ve vilâyet maiyet memurunun iştirakile bu hafta merkezi kazaya bağlı ve 31 kilometre mesafede bulunan Pazar köyüne otuz kişilik bir kafile halinde otomobille gidilmiş ve köyde coşkun tezahüratla karşılanmışlardır. Gösterid kolu Çakır Ali adındaki piyesi köyün meydanlığında kurulan sahnede temsil etmiş, sıhhat müdürü tarafından sıtmalılara kinin, aspirin tevzi edilmiş, hastalar muayene edilerek verilen reçeteler Halkevi tarafından Tokatta yaptırıldıktan sonra hastalara gönderilmiştir. Ziraat müdürü köylü ile temas etmiş ve onlara zıraate müteallik faydalı öğütler vermiştir. Halkevi başkanı da köylülerle sıkı temasta bulunmuş, derdlerini dinlemiş ve notlar alarak ihtiyar heyeti ile nahiye müdürüne bu hususta gerekli direktifler vermiştir.

Evin spor koluna mensub motosikletli sporcular da motosikletlerle bu geziye iştirak etmişlerdir.

Resim Halkevi mensublarını köylülerle bir arada göstermektedir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey ecnebi tıb mecmualarının yazdıklarına göre..

... Avrupanın meşhur doktorları senelerce uğraştıktan sonra..

... Nihayet ölüme çare bulıuyorlarmış..

Hasan Bey — Zehirli gazı, topu, tangı, tayyareyi mi ortadan kaldırıyorlar?

Berlin üzerinde 38 Leh tayyaresi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Varşova muhabirinin bildirdiğine göre, bu sabah çok uzaklardan top sesleri işitiliyordu.

Leh hükûmetinin tebliği

Varşova 5 (A.A.) — Pat ajansı bildiriyor.

Hükûmet bugün öğle üzeri aşağıdaki beyannameyi neşretmiştir:

Polonya cümhuriyet hükûmeti, vaziyetin mâni tedbirler alınmasını icab ettirdiği bu dakikada, bu beyanname ile, bütün vatandaşları sükûnu muhafazaya davet eder. Hükûmet, bütün halka şurasını temin eyler ki, başkumandanın emri altında, en büyük gayretle ve Polonyanın ve müttefikleri nin zaferine sarsılmaz bir imanla, devletin müdafaası davasına sonuna kadar devam edecektir.

Berlin üzerinde Leh tayyareleri

Dünkü sayımızda Berlin üzerinde Leh tayyarelerinin görüldüğünü bildirmiştik.

Paris radyosu dün geceki neşriyatında 38 Leh tayyaresinin Berlin üzerinde uçtuğunu teyid etmiştir.

Leh membaları ayni haberi vermekle beraber bu tayyarelerin şehri bombardıman ettiklerni de söylemektedirler.

İngiliz membaları bu hususta malûmat vermemişlerdir.

Leh tebliği

Varşova 5 (A.A.) — Pat ajansı bildiriyor:

Cenubî Polonyada ve Polonyada mücadele devam etmektedir. Alman hududunda kıt'alarımızın süratli hareketi, müdafaa halindeki Alman kıtalarını bozmuştur. Takib esnasında kıtalarımız, bir çok Alman esir almıştır.

Sieradza doğru cenubî Polonyaya girmiş olan Alman motörlü kıt'alarına karşı müessir bir mukabil taarruz yapıldığı kaydedilmektedir. Düşman, çok mühim miktarda tank ve zırhlı otomobil terketmiş ve bu tank ve otomobillerdeki Alman askerleri esir alınmıştır. Esirlerin umumî yekûnu çok yüksektir.

Alman tebliğleri

Berlin 5 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Silezyadan gelerek cenubî Polonyada süratle ilerlemekte olan Alman kıtaları, şimdiye kadar on beş bin esir almışlardır. Polonyalılar, Krakoviden ve bu şehrin şimalindeki mıntakadan geri çekilmektedir. Alman kıt'aları ise, bunları çok yakından takib etmektedir.

Berlin, 5 (A.A.) — 4 Eylûl tarihli tebliğ:

Şarktaki Alman ordusu, düşmanın mukavemetini kırmış olup bütün cephelerde ilerlemektedir. Düşman, perişan ve kısmen ciddî zayiata uğramış bir halde ricat etmektedir. Kıtaatımız, birçok esir almış ve mühim miktarda ganaim elde etmişlerdir.

Cenubda Alman ordusu, düşmanı Cracovie istikametinde takibe devam etmiştir. Alman kıtaatı, Wdowice'de kâin Skawa mıntakasını geçmişlerdir.

Şimalde Jaworzno işgal edilmiştir.

Düşman, şarkî yukarı Silezya sanayi mıntakasını süratle tahliye etmiştir.

Sieradzda kıtaatımız, La Wartha nehrini geçmeğe muvaffak olmuşlardır.

Şimalde Koridorda çember içine alınmış olan Polonya ordusu, nevmidane savletlerle demir çemberi kırmağa uğraşmaktadır.

Düşmanın vaziyetinin ümidsiz olduğunu gösteren alâmetler, dündenberi artmaktadır.

Graudenz istihkâmları zaptedilmiştir.

Kıtaatımız, Culm yakınında ve cenubunda Vistül nehrini geçmişler ve nehrin şark sahilinde süratle ilerlemeğe başlamışlardır. Şarkî Prusya kıtaatı, şiddetli bir muharebeden sonra Mlava şehrini ve istihkâmlarını zaptetmişlerdir. Mağlûb edilmiş olan düşman, yavaş yavaş cenuba doğru çekilmektedir.

Donanma, sahilin emniyeti için icab eden tedbirleri, usulü dairesinde ittihaz etmektedir. Hava kuvvetlerimiz, Polonya semasına hâkimdir. Polonyalıların 40 tayyaresi düşürülmüştür. Bunlardan on beşi, havada yapılan muharebelerde düşmüştür. Düşmanın muntazam ricati, hava taarruzlarımızla iz'aç edilmektedir.

Şimal denizi sahilinde İngilizlerin modern harb tayyareleri Wilhelmshavene, Cuxhaven ve nehir mansablarında bulunan gemilere taarruz etmişlerdir. Avcı tayyareleri ile tayyare dafi topları süratle ve müessir surette mukabil taarruzlarda bulunmuşlardır. Neticede Cuxhavene karşı yapılan taarruzun önüne geçilmiş ve Wilhelmshaven üzerine atılan bombaların hasar ika etmelerine meydan verilmemiştir. Düşman tayyarelerinin yarısı düşürülmüştür.

Almanlar paraşütle asker indiriyorlar

Varşova, 5 (A.A.) — Pat. Polonya arazisinde hareketi kolaylaştırmak üzere Almanlar, yeni yeni paraşütlerle inme teşebbüslerinde bulunmaktadır. Fakat Polonya makamlarının ve halkın bunları kolayca yakalamaya muvaffak olmaları üzerine, Almanlar şimdi yeni bir usul takib etmektedir. 4 Eylûlde birçok Alman askeri, Polonyao askeri üniformasını hâmil olarak paraşütle inmiştir. Esasen bu, harb kaidelerinin Almanlar tarafından ilk ihlâli değildir.

Alman tayyarelerinin faaliyeti

Varşova, 5 (A.A.) — Dün birçok Polonya kasabaları bombardıman edilmiş ve birçok kişiler ölmüş ve yaralanmıştır.

Lodz civarında Zdunskawola kilisesinin üstüne bir bomba düşmüştür. Bir papazla dua etmekte bulunan bazı kimseler yaralanmıştır.

Baby - Szamosin mıntakasında bir yolcu treni bombardıman edilmiştir. 15 kadar ölü vardır.

Piotrkow'da 30 kişi ölmüştür. Kutno'da 100 kişi ölmüş, 100 kişiden fazla yaralanmıştır.

Varşova 5 (A.A.) — Pat ajansı bildiriyor:

Alman tayyareleri tarafından atılan yangın bombaları bir fabrika ile 4 evde yangın çıkarmış ve tramvay deposunu kısmen tahrib etmiştir.

Varşova üzerine yapılan bir akın esnasında bir kaç tayyare düşürülmüştür.

Son vaziyet

Londra, 5 (Hususî) — Varşovadan bildiriliyor: Gdyniadaki Leh kuvvetleri bugün ani bir huruç hareketi ile Danzigdeki Alman kuvvetlerine hücum etmişlerdir.

Cenubî Lehistandaki Leh kuvvetleri de Alman kıt'alarına karşı muvaffakiyetli hareketlerde bulunmuş ve müdafaaya çekilmiş olan düşman kıt'alarını bozguna uğratmışlardır.

Bir Alman motörlü kıt'ası da tahrib edilmiştir.

Diğer taraftan 11 Alman «Heinkel» tayyaresinin bu sabah saat 8,45 de Varşova üzerinde uçtuğu bildirilmektedir.

Leh hava dafi toplarile avcı tayyareleri düşmanı uzaklaşmağa mecbur etmirlerdir.

Ayrıca Krakov ve Katoviç te Alman tayyareleri tarafından bombardıman edilmişlerdir.

İki bisikletçimiz Geyvede

Geyve (Hususî) — İzmir bölgesi beden terbiyesi başkanlığının tertib ettiği bisiklet turnesine iştirak eden iki sporcu buraya gelmişler ve belediye tarafından misafir edilmişlerdir.

Sporcu gençler, 11 Ağustosta İzmirden hareket etmişler, Aydın, Denizli, Afyon, Eskişehir ve Ankara yolile 19 günde buraya gelmişlerdir.

Bisikletçiler Kocaeli, İstanbul, Edirne, Çanakkale ve Balıkesir tarikile 6 Eylûlde İzmirde bulunmak üzere yollarına devam etmişlerdir.

Geyve askerlik şubesi reisi terfi etti

Geyve (Hususî) — Değerli mesaisile kazamız halkına kendini sevdiren askerlik şubesi reisi binbaşı Hamdi Kortak son askerî terfide yarbaylığa terfi etmiştir.

Hâdiseler Karşısında

SON SANİYE

Gece, geç vakit tramvay caddesinde yürüyorum. Bir sokak başında bir bağırış oldu. Kulak verdim. Kalın bir ses:

— Olmaz, diyordu, buradan geçemezsin:

İnce bir ses yalvarıyordu:

— Ne olur amca...

Kalın ses biraz daha yükselmişti:

— Sana geçemezsin, dedim, o kadar, şimdi tokadı yersin!

İnce ses isyan etti:

— Sana ne oluyor?

Kalın ses kat'î bir cevab verdi:

— Geçemezsin, dedim e kadar, haydi başka tarafa!

Merak ettim. Sokak başına doğru yürüdüm. Kalın sesin sahibi iri bir adam, sokak başını tutmuş, ince sesin sahibi, küçük gazete müvezzilini sokağa girmekten menediyordu. Yanlarına sokuldum. Müvezzi çocuk beni görünce kuvvet aldı:

— Sen karışma geçeceğim.

— Kafam kızıyor, şimdi pataklıyacağım. Çekil buradan!

Bu ne garib adamdı, ne diye bu çocuğu sokağa bırakmıyordu:

— Arkadaş, dedim, sen nesin?

Beni tepeden tırnağa kadar süzdü:

— İnsanlara iyilik etmek istiyen bir insanım.

— Onu sormadım, polis misin, bekçi misin, müvezzilerle ne uğraşıyorsun?

— Müvezzilerle uğraşmıyorum. Birkaç saat için bu sokağın istirahatini temin etmeyi kendi üzerime aldım.

— Ne münasebetle!

— Sokaktaki evlerde oturanlara iyilik olsun; diye.. hani ne derler.. «İyilik yap, denize at; Halik bilmezse balık bilir.»

— Fesübhanallah.. Çocuğu bıraksana, birkaç gazete satacak.

— Satmasın efendim. Hem sen benim işime ne karışıyorsun, sen nesin, onu söyle?

— Sen bırak benim ne olduğumu, bu yaptığın garib bekçilikten vazgeç.

— Vazgeçmem efendim. Hem fazla konuşmıya değmez, bu sokak çıkmaz bir sokaktır. İki yüz metre kadar uzar. Sağlı sollu evler var. Yaptığım iyiliği anlamak istiyorsan sokağın sonuna kadar bir defa git gel!

Merak etmiştim. Sokağa saptım, sağlı sollu evlerde çıt yoktu. Belli ki herkes rahat uykusundaydı. Sokağın sonuna kadar gittim ve döndüm. İri yarı adam hâlâ sokak başında idi.

Küçük müvezzi ortada yoktu. Benim ona hitabımı beklemeden:

— Şimdi de, dedi, şu yandaki sokağa sap, yirmi otuz adım yürü, bak ne göreceksin!

Gösterdiği sokağa saptım. Avazı çıktığı kadar bağıran müvezziin sesini duydum:

— Harbi yazıyor, son saniye!.

— Havadisin ikinci tabı!.

Bir tayyare bombası düşmüş, bir yangın çıkmış, o anda dünya yıkılmış olsaydı, bundan daha fazla heyecana şahid olamazdım. Pencereler, kapılar açılıyor, yataktan dapduru fırlamış oldukları belli saçları dağınık kadınlar, ayakları çıplak erkekler, her şeyden habersiz masum çocuklar, gözleri heyecandan büyümüş bir halde avaz avaz bağırana sesleniyorlardı:

— Gel bir tane ver!

— Gel bir tane de bana ver!

— Gel bir tane de bana ver!

Acaba ne oluyordu, mühim ne haber vardı; ben de meraklanmıştım, ben de heyecanla seslendim.

— Gel bir tane de bana var!

Elime iki yaprak sıkıştırdı. Evirdim, çevirdim, yeni hiç bir haber yoktu. Vaziyet öğle vaktinde ne ise, gene oydu. Otuz adımdan fazla yürümüştüm. Sokaktan çıktım. İri yarı adam gene ayni yerde duruyordu. Bu sefer başka bir müvezzile münakaşaya başlamıştı.

Ona görünmeden uzaklaşacaktım. Arkamdan bağırdı:

— Nasıl beyim, sen de anladın ya! Müvezzili sokağa sokmamakla bir sokak halkının rahatını temin etmiş oldum.

İsmet Hulûsi

Bunları biliyor mu idiniz?

İlk olimpiyad oyunları

Beynelmilel olimpiyad oyunlarının ilki 1896 senesinde Yunanistan tarafından tertib edilmiştir. Oyunlar Atina stadında yapılmıştır.

Ondanberi aşağı yukarı her dört senede bir bir memlekette yapılmaktadır.

Yeni bir cins güvercin

Avustralyalı bir güvercin meraklısı yetiştirdiği güvercinler arasından öyle bir cins meydana getirmiştir ki bu cins güvercin aynen papağanlar gibi, hattâ onlardan daha güzel konuşmaktadırlar.

GÖNÜL İŞLERİ

Aceleci bir genç

Bir genç okuyucum, Bay B. D. aşk âlemine talihsizlikten atılmışa benziyor, hikâyesini kendi dilinden hülâsa edeyim:

— Yakın akrabamdan birinin küçük kızile sevişiyorduk, fakat onu bir gün yabancı bir erkeğin yanında gördüm. Münasebetimiz kesildi ve aradan epeyce zaman geçti, bu kızın bir ablası vardı, ve tabiî benim kardeşile aramda geçmiş olan sevgiden habersizdi. Derken onunla sevişmeye koyulduk, evlenmek projeleri de yapmaya koyulduk, fakat ne öğreneyim? Daha geçenlerde mevkii iyi bir erkek bu kıza talib olmaz mı, ailesi de verimkâr olmaz mı? Kız ne düşünüyor diye merak taydım, yeni öğrendim, bu izdivacı o da tasvib ediyormuş.»

★

Oğlum, sana sevdiğini zannettiğin o kıza saadet temenni etmek düşer. Bundan başka yapacağın hiç bir şey yoktur. Esasen senin ona karşı hareketini de pek doğru bulmamıştım. Evvelâ iki kardeşten küçüğünü sevmişsin, onu yabancı bir erkeğin yanında görünce münasebetini kesmen belki yanlış bir hareket değildir, fakat onu sevmekten vazgeçip ablasını sevmen ilk sevginin geçici bir heves ve ikincisinin de bu geçici hevesin, gene geçici bir muakkibi olduğunu ortaya koyuyor. Yarın şu veya bu vesile ile, ikinci sevgilinden de vazgeçemiyeceğine emin miydin.. Hem şu da var ki; bir insan ki kardeşten birini severse, onun şu veya bu hareketi üzerine, hemen kızkardeşini mi sever, bu doğru olmıyan ve hoş görülmiyecek bir keyfiyettir.

İşte çocuğum, sana söyledim ya, onlar mes'ud olsunlar, fakat dikkat et geçici sevgi ile hakiki sevgiyi birbirinden ayırd etmeyi öğren. Hakikaten sevdiğin zaman sevdiğinle evlenir, siz de mes'ud olursunuz.

TEYZE

Kadın Köşesi

Brodery anglezden şık bir tayyör

Sadelik daima şıklık, daima kibarlıktır. Ondan hiç ayrılmayınız. Bilhassa sokakta giyeceğiniz şeylerde sadeliği esas tutunuz. Bizde bu yolda günden güne kuvvetlenen bir cereyan var. Fakat henüz istenildiği kuvvette değil... Süslüye olan meylimizi bir türlü tahdid edemiyoruz. Çok para döktüğümüz, ehemmiyet verdiğimiz elbiselerin sade bir çerçeve içerisinde kalmasını alelâdeliğe saplanmak gibi görüyoruz. Ağır ve iyi elbise deyince çoğumuzun gözünün önüne süslü modeller geliyor. Hattâ mantıkla sadeliği isteyenlerimiz bile sıra, yapmaya gelince bu zarureti bir yana bırakveriyorlar. Ben iyi giyinmeyi medenî bir ihtiyaç diye kabul edecek kadar giyinmeye kıymet veren kadınların; model seçerken bu ihtiyacın şartlarını tamamen kafalarından çıkarıp:

«Bu, çok işli.. bunu yaptırayım»

«O kadar para vereceğim bu dümdüz elbisenin nesini yaptırayım?» dediklerini kaç kereler duydum ve şaştım.

Çünkü: O «dümdüz» elbise «o kadar para» yı öbüründen muhakkak ki daha fazla değiyordu. Bunu sezmek, buna alışmak sadeye, daima sadeye doğru gitmek lâzım.

Örnek olarak koyduğumuz şu tayyöre bakınız: Hakikaten «dümdüz.» Kolu düz, ceketi düz, yakası düz... Fakat kumaşın cinsi, yakanın parlaklığı, umumî çizgilerin vücüdün bütün inhinalarını en hoş bir tarzda sarışı bir tayyörü fevkalâdeliğe çıkarmaya bile kâfidir. İnsan bunu hangi mütenasib vücudde görür de sevmez? Hangi genç vücudde daha fazla süs arar?

Her kadın bilmelidir

Çinkolar: Su sabunla iyi temizlenir. Icabında sünger taşı da kullanılır. Sodaya lüzum yoktur. En ziyade dikkat edilecek şey yıkarken, kurularken bir yere çarpmamaktır.

★

Demir eşya (bıçak ve saire): Paslanmamaları için yıkanır yıkanmaz kurulamalıdır. Unutulur kurutulmazsa gazvaz veya parafinle ve bir yünlü parçasile uğuşturmalıdır.

Lehistanın tarihi

1.000 senesinde Polonya devletini kuran Boleslav'ın ilk işi Almanlarla çarpışmak ve onları feci şekilde mağlûb etmek olmuştu

["Son Posta,, nın tarihcisi yazıyor]

Polonya, şarkî Avrupanın tarihinde, uzun zaman çok muazzam bir rol oynamış memlekettir.

Tarihin en eski bir zamanda Polonya diye andığı memleket Oder ve Vistül ırmakları havzalarıdır. Karpatlara doğru olan tarafı müstesna bu memleketin hiç bir taraftan tabiî hududu yoktur.

Buraları bir çiftçi memleketidir. Tarihî devirlerde en eski sekenesi bir takım Slâv kabileleridir. Bu kabileler Elbe boylarına kadar uzanmakta idiler ki, bugün Elbe Slâvları tamamen Cermenleşmişlerdir. Sekizinci, dokuzuncu asırlar arasında, münferid ve hiç bir siyasî teşkilâta sahib olmıyarak yaşıyorlardı. Bunlardan Mazurlar Vistül ortalarında, Krobatlar Vistülün yukarı kısmında bulunuyorlardı. Silezyalılar (aslında Slâv) Oder boyunda oturmakta idi. Pomeranyalılar bu Slâv kabilelerinin en mühimlerinden biri idi. Nihayet Polonyalılar, Polaklar ise Warta suyu kenarlarında idiler.

İşte bu Slâv kabileleri ilk defa Polak adını taşıyan bu son Slâv kütlesi tarafından birleştirilmiş ve organize edilmişti. Polak adı, slâvca ova manasında pole isminden geleme, ova halkı demekti. Nitekim Polonyalılar, yahud Polaklar, komşuları olan Ruslar, Macarlar ve Türkler tarafından, gene ayni manada Leh adile anılırlardı.

Leh arması

İlk Polonya devleti Gnieznoda kurulmuştu. Polonya devletini kurduğu söylenen ve ilk hükümdar ailesine adını veren kral Piastın, efsanevî bir şahsiyet olduğu muhakkaktır. Polonyanın ilk tarihî hükümdarı milâdın onuncu asrı ortalarına doğru, 960 ile 992 arasında yaşamış olan Mieszkodur. Bu prens, Bohemya dükasının kızı Prenses Dubraovka ile evlenmiş, karısının tesiri ile de hıristiyan olmuş, katolik mezhebine girmişti. Polonyanın parçalarından şarkî Galiçya ise, daha bir asır evvel şark kilisesine mensub Slâv patrikleri Kirik ve Method'un gayretlerile hıristiyanlığın ortodoks mezhebini kabul etmiş bulunuyorlardı. Fakat, katolik itikadı, kısa bir zaman içinde ortodoks mezhebine galebe çalmıştı. Bu yüzden ortodoks Ruslarla aralarında uzun mücadeleler olmuştu.

Mieszkonun oğlu diye anılan Boleslav'dır ki, Polonya devletinin hakiki kurucusu olmuştur. Bu adam hududları Baltık sahillerine kadar genişletti. Çeklerden şarkî Hırvatyayı aldı. 1000 yılında imparator Oton kendisini Gniezno şehrinde ziyaret edecek kadar kuvvet sahibi oldu. İmparator, tacını Bolestav'ın başına giydirerek kendisini mukaddes Roma - Cerman imparatorluğunun sadık bir müttefiki ilân etti. Fakat imparator Otonun ölümünden sonra Boleslav, Almanya ile yıllarca harb etti. Almanları ve Bohemyalıları mağlûb, Moravyayı zaptetti. Sonra Rusların üzerine yürüdü. Onları da Kiyefe kadar çekilmeğe mecbur etti. Tehervensk şehrini zaptederek 1024 senesinde kendisini Polonya kralı ilân tti.

Kral Boleslavın muayyen bir payitahtı yoktu. Zaman zaman Poznan, Karakovi, Plok ve Bratislâvada oturuyordu. Bütün zaptettiği yerlerde katolik mezhebini himaye ve neşretti. Öyle ki Polonyanın, sanki, hem kral, hem de en büyük ruhanî reisi idi. Fakat haleflerinin elinde, Polonya kudret ve kuvvetini kaybetti. Ancak, on birinci asır ortasında kral Kazimir zamanında (1040-1058), kendisini tekrar topladı. «Cesur» lâkabi ile anılan ikinci Boleslav, ki 1081 de ölmüştür, Macaristan, Rusya ve Bohemyada birçok fütuhatta bulundu. Macera peşinde koşan, Polonyalıların hakikî ihtiyaçlarını düşünmiyen hayalperest bir adamdı. Baltık ve Oder Slavlarını temsil decek ve bu mıntakada Polonyayı sarsılmaz bir hale koyacak yerde, aksi istikametlerde koştu. Bilâkis, bu mıntakaların putperest Slavları Almanlar tarafından temsil edildi. Şarkî Prusyanın bir Cermen memleketi oluşu, bu yılların mühim bir hâdisesidir ve nihayet, ikinci Boleslav, bir hiddet anında Karakovi peskoposu İstanislası öldürdü, halkın ayaklanması üzerine de memleketini bırakmağa ve yabancı topraklara kaçmağa mecbur oldu. Bunun üzerine, Polonez kabilelerinin beyleri ile kilise erkânı toplandılar. Memleketin idaresini ellerine aldılar. Boleslavın halefi kral Vladislav, zadegânın bu tahakkümü karşısında boyun eğmeğe mecbur oldu (1080-1102). Kralların otoritesi hemen hiçe indi. Fakat, oğlu üçüncü Boleslav (1102-1139), prenslerin nüfuzunu kırmağa muvaffak oldu. Pomeranyayı hâkimiyeti altına aldı. Komşuları ile dost bir politika tuttu. Ticaret, güzel san'atlar inkişaf etti. Fakat bu büyük hükümdarın oğulları, babalarının eserini devam ettiremediler.

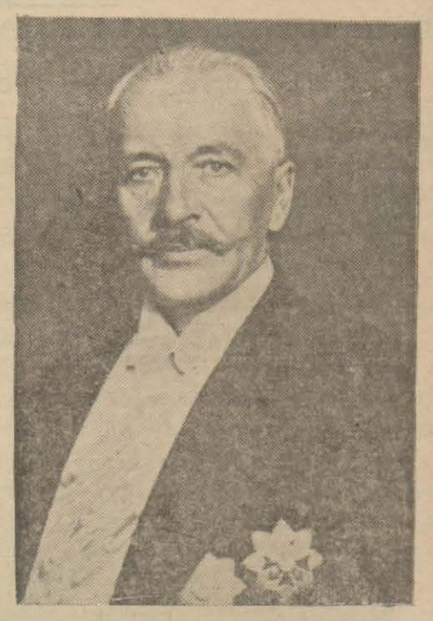

Bugünkü Leh Cümhurreisi Masiçki

Polonyada, memleket, hükümdarın oğulları arasında taksim edilir, prensler, hisselerine düşen parçaları, müstakil birer hükümdar gibi idare ederlerdi. Bu ise, millî birliği bozmakta, Polonyayı kuvvetten düşürmekte idi. Polonyanın her parçasındaki derebeyleri de, bu prenslere karşı daha kolaylıkla baş kaldırmakta idiler. Buna meydan verilmediği takdirde, komşu prense tabi olacaklarını söyliyerek tehdid ederlerdi.

Üçüncü Boleslavın ölümü ile, oğulları arasında, birbirlerine karşı üstünlüklerini iddia etmek yüzünden dahilî

(Devamı 9 uncu sayfada)

İki ahbab çavuşlar: *Patates nasıl doğranır?*

Harbin bütün Avrupaya sirayetini önlemek kabil olacak mı?

Rusya ve İtalya kıpırdanmadıkca harb Almanya ile hasımları arasında kalacaktır. Fakat bunlar bitaraflıklarında sonuna kadar ısrar edecekler mi?

Yazan: Emekli General H. Emîr Erkilet

Almanya harbe kendi isteğile girmiş ve Avrupa harbini elile tutuşturmuştur. Bu harb Almanyanın Çekoslovakyayı parçaladığı gün zaten mukadderdi; yalnız vakti belli değildi. Onun için, Danzig ve Koridor ihtilâflarına birer hal şekli vermek bu sene kabil olsaydı bile harb gelecek sene veya öbür sene alevlenebilecekti. Çünkü meselenin esasını şu veya bu mahallî ihtilâflar değil, bir tarafta Almanya ve diğer cihette büyük demokrasi devletleri olmak üzere arada mevcud çok büyük görüş farkları ve bunlardan doğan derin uçurumlar teşkil etmektedir.

Almanya Ruhr bölgesinin işgalinden sonra, Avusturyayı, Südetleri ve Memeli isteyip alırken bile esasa fazla itiraz eden olmamış ve yalnız, Almanyanın cebir, şiddet, tehdid ve korkutma metodları Avrupada ve bütün dünyada endişe ile karışık umumî bir ademi kabul ile karşılanmıştı.

Şüphe yok ki Münih konferansı üçüncü Rayh'in 1934 den 1938 e kadarki muvaffakiyetlerinin şâhikası idi ve Almanya bunu öylece telâkki etse idi hem bugünkü harb çıkmaz ve hem de İngiltere ve Fransa ile metodlu ve itimad ve emniyet telkin edici bir iş birliği sayesinde Almanya haklı ve mantıkî emellerine nail olarak bütün dünyanın hürmetine lâyık bir sulh ve medeniyet unsuru olarak kalırdı.

Bunun için belki uzun sürecek hazımlı bir sabır ve intizar devresi lâzımdı. Fakat bu zarurî idi; çünkü Almanya 1918 de, bizim de dahil bulunduğumuz üç müttefikile beraber, bütün bir cihana karşı çok fena bir surette mağlûb olmuş ve silâhtan tecrid edilmişti. Dört senelik müthiş bir umumî harbin mağlûbiyetinden çıkan neticeleri çarçabuk temizlemek ise hem maddeten kabil değildi veya hiç olmazsa pek güçtü ve hem de bütün cihanda bir mukavemet ve bir aksülâmel doğurabilirdi.

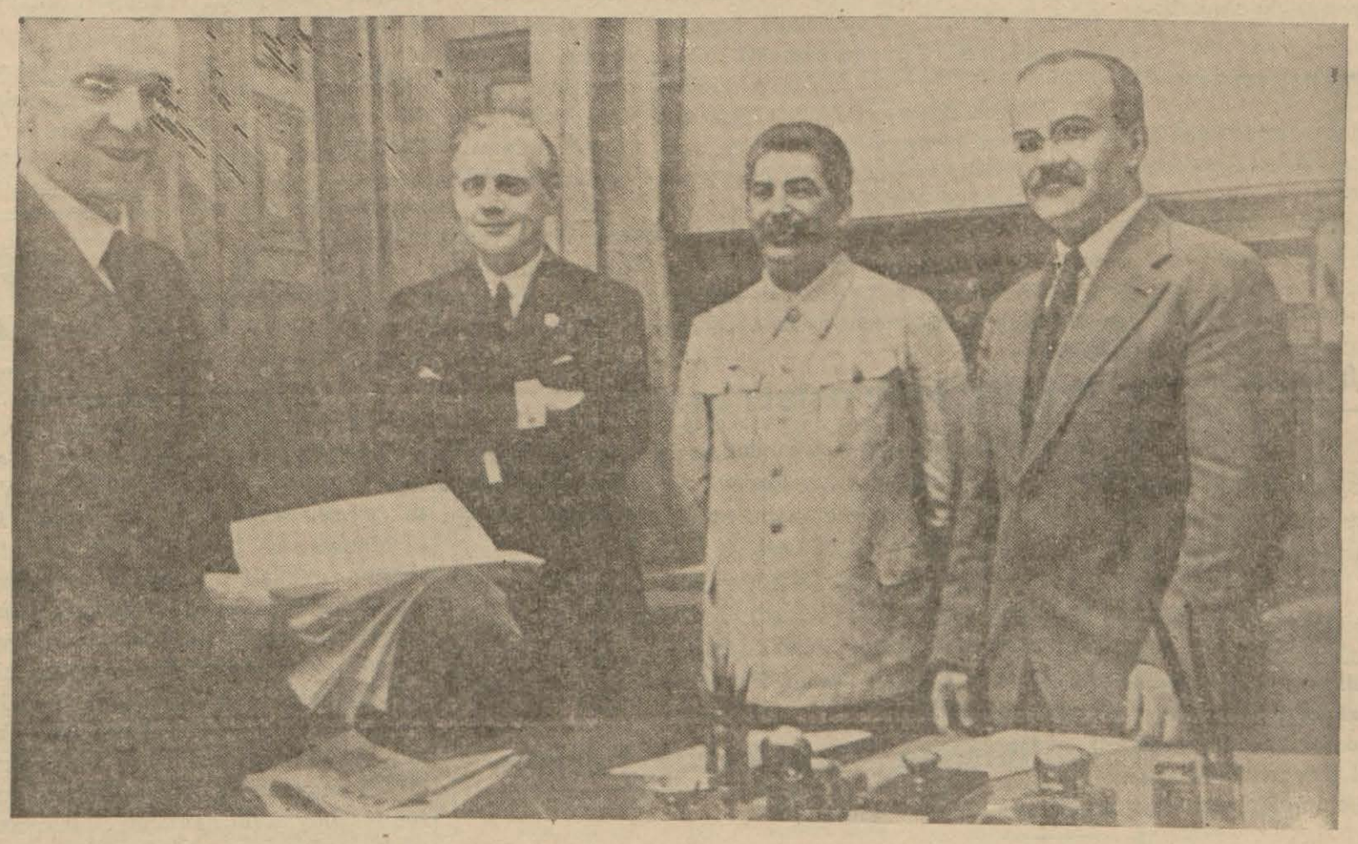

Sovyet Rusya Almanlarla bir ademi tecavüz paktı yaptı. Bunun türlü türlü şekillerde tefsirine rağmen anlaşılıyor ki büyük şimal komşumuz bitaraf kalmak istiyor

Fakat üçüncü Rayh'in Führeri sabredemedi ve hâdisatı cebir ve tacil ederek Çekoslovakyayı parçaladı. Filvaki eski vaziyetinde bir Çekoslovakya Almanyanın böğrüne uzatılmış bir düşman bir hançer gibi idi ve böyle bir tehlikeyi izale etmek Alman devletinin bir vazifesi idi. Zaten Südetlerin Almanyaya ilhakı ile mutasavver tehlikenin en az üçte biri bertaraf edilmiş ve sonra Slovakların Çeklerden ayrılmak istemesile de Almanlar için mevcud telâkki olunabilecek son tehlike de ortadan kalkmıştı. Onun için Orta Avrupada müstakil ve İsviçre gibi bitaraf birer Çekya ile Slovakyayı muhafaza etmek de Almanlar için değil bir mahzur hattâ belki fayda bile vardı. Çünkü ne olursa olsun, tarihî ve siyasî mevcudiyetini müdrik Çekler ve Slovaklar gibi müterakki birer millet ne ezilir ve ne de mahvedilebilirdi. Bu sebeblerle onların Almanyaya ilhakı Alman bünyesinde yalnız birer çıban yaratmak demekti. Çekoslovakyanın parçalanarak ilhakı, üstelik, Almanları bütün dünyanın nazarında küçük devletlere musallat ve bunları yiyip yutacak olan bir dev olarak gösterdi.

Avrupanın sulhünü kurtarmak için Münih konferansına gelen İngiltere ile Fransanın diğer yandan silâhlanmaya büyük bir azimle devam ettikleri de Almanyanın dikkatini lâyıkile çekmeliydi. Çekoslovakya hâdisesini menetmeğe İngiltere ile Fransanın askerî gücü eğer 1938 senesinde yetmediyse bunun ilânihaye böyle devam etmesi lâzım gelmezdi. Onlarda da insan, para, mühendis ve fabrika vardı. Üstelik bütün dış denizler, altın ve ham maddeler onlarda idi. Bu kuvvetler azımsanamazdı.

Almanya her şeyi, ilmin gözlüğü ile değil, yalnız kendi gözile görmek ve yalnız kendi kulağile dinlemek istiyordu. O, kendini, Almanlarla meskûn birçok yerler elinden alınmış, müstemlekeleri ve hakları gasbolunmuş mağdur bir millet yerinde tutuyor veya öyle gösteriyordu. Yüz binlerce Alman Danzigde, Koridorda, Yukarı Silezyada ve Lehistanın şurasında burasında anavatandan ayrı mahkûm bulunuyorlardı. Almanya bir koridorla kesilmiş Şarkî Prusya, Garbî Prusyadan ayrılmıştı. Bunlar tahammül edilemez şeylerdi.

Daha sonra İngiltere ve Fransanın petrol kuyuları varken Almanların yoktu. Batı büyük demokrasi devletleri birer cihan imparatorluğu kurmuş ve kauçuğu, pamuğu, yünü, keneviri ve bütün ham maddeleri ellerine al-

(Devamı 11 inci sayfada)

«Son Posta» nın tefrikası: 29

DAĞLARIN ESRARI

NAKLEDEN : MUAZZEZ TAHSİN BERKAND

Fakat bütün bunlarda kendimin bile anlıyamadığım bir tebeddül vardı. Şimdi artık bu ömrümün beni tatmin edemiyeceğini, hayatımın sonuna kadar buralarda kalırsam mes'ud olamıyacağımı itiraf etmiye mecbur kalıyordum.

Birkaç ay içinde İstanbulun bana öğrettiği yenilikler, insanlar arasında yaşamaktan gelen arzular varlığımı pek derin bir surette sarmış, ben farkında bile olmadan vücudümün mesamatından içeriye sokulup bende yerleşmişlerdi.

Çok defa başımı bir taşa dayayıp gözlerimi kapadığım zaman hayalim beni uzaklara götürüyordu. Amma bu uzak diyarlarda vahşi ormanlar değil, medenî bir şehir, güzel kadınlar ve eğlenceli günler vardı. Mektebde iken nasıl Dörtler çiftliğini tatlı tatlı düşünüyorduysam şimdi de aynı zevkle mektebi, arkadaşlarımı ve yeni hayatıma aid teferrüatı düşünüyordum.

Bunun için çiftliğe geldikten bir hafta sonra, tepeleri ve bayırları iyice dolaşıp eski hatıralarımı canlandırmaktan gelen zevki tattıktan sonra, yavaş yavaş yalnızlığın beni sıkmıya başladığını bir işle meşgul olmak lâzım geldiğini anladım ve bir sabah tamburumu koltuğumun altına alıp dağlara çıktım, saatlerce kendi kendime şarkı söyledim.

O günden sonra hayatım yeni bir programa girmişti. İstanbuldan geçerken, çiftlikte hiç lâzım olmıyacağını düşünerek sandığın dibine attığım el işlerim ve kitablarım birer birer meydana çıkıp odama dağıldılar ve ben saatlerimi çalgı, kitab ve el işi arasında taksim ettim. Bir müddet sonra günde birkaç saat meşkettiğim tamburumu daha iyi çalmıya başladığımı görmekle memnun olduktan başka, belki içim sıkılır diye elime almıya cesaret edemediğim bazı kitablardan zevk almıya, hattâ mektebde iken ihmal ettiğim İngilizce derslerimden bile hoşlanmıya başladığımı hayretle gördüm. Hele aradan on beş gün geçince, zarif ajorlarla süslediğim pembe ipekli şömizetimin meydana çıkması beni beş yaşında bir çocuk gibi sevindirdi. Artık tatilden sonra mektebe döndüğüm zaman yalnız arkadaşlarımın değil, müdiremin bile bende büyük bir değişiklik görecekleri-ne inanmıya başlamıştım.

Teyzem çiftlikte nasıl yaşadığımı farketmiyordu amma dadım bendeki tebeddülü hemen sezdi ve bir gün mutfakta karşı karşıya yemek yerken bana şu sözleri söyledi:

— O adamın demirden bir eli olduğunu, karşısındakine boyun eğdireceğini ben daha ilk günden anlamış ve hanımefendiye söylemiştim; fakat seni böyle çabucak kolayca değiştireceğini tahmin edemiyordum. İstanbula giderken keçi gibi inadçı idin, şimdi kuzu kadar uysal olmuşsun. Alimallah seni tepeden tırnağa kadar değiştirmişler. İçin gibi dışın da başkalaşmış.

Bu sözler biraz izzeti nefsime dokunmuştu. Kaşlarımı çattım:

— Bu değismenin «O» nun yüzünden olduğunu ve «O» nun benim üzerimde bir tesir yaptığını zannedersen hata edersin. Ben vâsimi topu topu dört beş defa gördüm, onunla pek az konuştum. Boynuma bir ip takarak onun beni istediği yoldan yürüteceğini, istediği yere götüreceğini zannediyorsan hata edersin.

— Ben ne dediğimi bilirim kızım. Sen cahilliğime bakıp beni abdal zannetme!

Hiddetim artıyordu. Eski günleri hatırlatan hırçın bir sesle ve ayağımı yere vurarak bağırdım:

— Sen hiç bir şey bilmiyorsun işte! Boş yere lüzumsuz sözler söyleme!

Müstehzi bir tavırla başını salladı, dissiz ağzını yana doğru büktü.

— Görürüz kızım. Bir gün gelir ihtiyar dadını anar, o bana demişti derzin.

Dadımla fazla münakaşa etmek istemediğim için ses çıkarmadan yemeğimi bitirdim, mutfaktan dışarıya çıktım.

Güleyim bari! Okumak zevki, tambur çalmak zevki, iş işlemek, zarif esvablar giymek zevki bana hep «O» ndan kalıyormuş öyle mi? Şu ihtiyar kadınların bazan öyle saçma ve münasebetsiz düşünceleri olur ki...

Maamafih, bütün bu sözler beni çiftlikten azamî istifade etmekten ve sakin ve rahat bir ömür sürmekten menedemiyordu. Hele buraya geldiğim zamandanberi kendi düşünce ve hislerimi yakından tahlil etmekten, kendimi anlamıya çalışmaktan büyük bir haz duymıya başlamıştım. Çok defa güneş veya ay beni dağ başında buluyorlardı. Sabah şafaktan evvel açık havada bulunmak, akşam, ay ve yıldızların ışığı altında çiftliğe dönmek tabiî bir itiyad haline girmişti ve eğer feci bir vak'a benim ömür yolumu değiştirmeseydi belki de bu tatil ayları ömrümün en mes'ud zamanları olacaktı.

Bu müddet zarfında, vâsimin yazdığı bütün eserleri tekrar tekrar okumuştum Cahid bey bana verdiği sözü tutmuş, itina ile ciltlettirdiği kitablardan birer tane göndermişti. Ben de bunları sandığıma koyup beraberimde çiftliğe getirmekte ihmal göstermemiştim. Bu kitabların hepsi birbirinden güzel olduğu için yalnızlık saatlerimde bana arkadaşlık ediyorlardı. Manzum olanları bir düzüye başımın içinde kaynaşıyor, mensur yazılar da, derinlikleri ve yüksekliklerile beni bu dünyalardan alıp büsbütün başka diyarlara uçuruyorlardı. Bunları tam mânasile anlamadığım halde bir gün gelip Cahid beyin yazılarının ne derece yüksek bir ilim ve fazilet kaynağı olduğunu takdir edeceğimi ve herkes gibi benim de onlara meftun olacağımı hissediyordum. Şimdiki halde yalnız bunların güzelliğinin tesiri altında heyecanlanıyor ve asıl mânalarını pek anlıyamadan onun şiirlerini tekrarlamaktan sonsuz bir zevk duyuyordum. Hele bu şiirlerin ışıklardan, göklerden, deniz ve çiçeklerden bahseden kısımları gûya benim hislerimi tahlil için yazılmış gibiydi ve bunları, tabiatin ruhuma verdiği sonsuz zevkle mezcederek okuyor, niçin ve kimin tarafından yazılmış olduklarını düşünemeden bunları içime, beynime sindiriyordum.

Ne mes'ud günlerdi... Ruhum nasıl hafif bir kuş gibi yükseklerde, göklerde uçuyordu.

★

Ağustosun son günleri idi. Sabahtan öğleyine kadar ağaçlarla, sularla, dağlarla koyun koyuna kaldıktan sonra bir elimde tamburum, diğerinde kitabımla çiftliğe dönmüştüm. Kapıdan girerken kendi kendime gülüyordum.

— Gene geç kaldım. Dadım yemeğin soğuduğundan, karnının acıktığından bahsederek sızlanacak, şikâyet edecek!

(Arkası var)

Fransız kuvvetleri Alman toprağında siper kazıyorlar!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

gelme hareketlerile geçmiş olması pek tabiidir ki, buna da ancak tebliğlerdeki bir iki satır tahsis edilebilir.

Paris, 5 (A.A.) — 5 Eylûl dört numaralı akşam harb raporu: Kıtaatımız Rhin ile Moselle arasında hududun her tarafında düşmanla temas halindedir.

Şunu hatırlatmak lâzımdır ki, Rhin üzerinde iki sahil boyunca imtidadlı istihkâmlar vardır.

İkinci beyanname bombardımanı

Londra, 5 (Hususî) — İstihbarat dairesinden bildirildiğine göre İngiliz tayyareleri dün gece, Alman toprakları üzerinde ikinci bir istikşaf uçuşu daha yapmışlardır.

Bu uçuş Ruhr havzası üzerinde yapılmıştır. Tayyareler buraya da dün metni bildirilen beyannamelerden üç milyoon aded atmışlardır.

İngiliz tayyareleri, hiçbir mukavemete maruz kalmadan hareket üslerine dönmüşlerdir.

Fransız toprağında Alman tayyareleri

Paris 5 (A.A.) — Düşmanın istikşaf tayyarelerinin yapmış oldukları bir cevelân üzerine tehlike işareti verilmiştir. Düşman tayyarelerinin Fransa hatlarını her geçişinde tehlike işareti verilecektir.

Üç ticaret gemisi daha batt,

Londra, 5 (Hususî) — Bugün, biri İngiliz ve ikisi Alman olmak üzere açık denizde üç gemi daha batmıştır. Batan Alman gemilerinden biri, 4560 tonluk «Olinda» olup Riyo de Janeyrodan Hamburga gelmekte idi. «Karl Frizer» adını taşıyan ikinci Alman gemisi de, 6590 tonluk olup Holandadan Kanadaya gitmekte idi.

Bunlardan başka «Bosnia» adlı 2400 tonluk İngiliz gemisi de batmıştır. Bu geminin bir makinisti boğumluştur. Müretteba bir Norveç gemisi tarafından kurtarılmıştır.

Bir Letonya vapuru da battı

Malmoe 5 (A.A.) — «Arbete» gazetesinin yazdığına göre, milliyeti meçhul bir vapur daha Öresund'un cenubunda bir Alman maynına çarparak batmıştır. Fakat vapurun enkazı bulunamadığından infilâkın diğer bir sebebden ileri gelmiş olması da muhtemeldir.

Ancak bugün Malmoe civarında Limhaun'a gelmesi beklenen Letonyalı «Umanta» vapurundan şimdiye kadar hiçbir haber alınamamıştır.

Fas da Almanyaya ilânı harbetti

Paris, 5 (Hususî) — Fas sultanı Cümhurreisi Lebrone gönderdiği bir telgrafla Fasın Fransaya bağlılığını teyid ettikten sonra, Almanyaya karşı ilânı harbettiğini bildirmiştir.

Cenubî Afrika ve harb

Londra, 5 (Hususî) — Cenubî Afrika müttehid hükûmetinin başvekili General Hertzog istifa etmiştir.

Başvekil, federal teşrîî meclisinin dünkü toplantısında, İngilterenin Almanyaya karşı ilânı harbetmiş olmasına rağmen, Cenubî Afrika ile Almanya arasındaki münasebetlerin idamesine müteallik bir teklifte bulunmuştur.

Bu teklif reddedilmiş ve bunun yerine, Almanya ile münasebetlerin kesilmesine dair General Smuts'un takriri 67 ye karşı 80 reyle kabul edilmiştir.

General Smuts, yeni kabineyi teşkile memur edilmiştir.

Müttefik Başvekillerin telgrafları

Paris, 5 (A.A.) — Çemberlayn, başvekil Daladyeye bir telgraf göndermiştir. Bunda başvekil sulhün idamesi uğurunda İngiltere ve Fransa tarafından sarfedilen gayretlere işaret ettikten sonra milletlerin hiçbir zaman şimdiki kadar haklı bir dava için harbe girmemiş olduklarını, iki millet tarafından ihtiyar edilen fedakârlığın boşa gitmiyeceğini ve hakkın galebe çalacağını kaydetmektedir.

Daladye, bu telgrafa verdiği cevabda, bilhassa Polonyanın maruz kaldığı bu hoyratça ve haksız tecavüzden sonra İngiltere ile Fransanın zafer istihsal edilinciye kadar kardeşçe gayretlerini birleştirmeğe karar verdiklerini tebarüz ettirmiştir.

Fransız meb'usları asker

Paris 5 (A.A.) — Kırk yaşından fazla olan parlâmento azasının meb'usluktan istifa etmeksizin asker olabilecekleri hakkındaki emirnamenin bu sabah resmî gazetede intişarı üzerine 100 meb'us askere gitmiştir.

Diğer taraftan başvekil Daladye'nin münasib bir zamanda kabinede bazı tadilât yaparak bir harb hükûmeti teşkil edeceği haber alınmıştır. Kabineye girecek yeni aza arasında bilhassa Blum, Flandin, Marin ve Bouisson'un isimleri geçmektedir.

İngilterede 45 e kadar herkes asker

Londra 5 (A.A.) — 18 den 45 e kadar mecburî askerlik kanununu, Avam Kamarasından sonra Lordlar Kamarası da kabul etmiştir.

Kanunun mer'iyete girmesi için Kralın imzası kalmıştır.

Suriyenin düşüncesi

Şam, 5 (A.A.) — Suriye meydan meclisi reisi, yüksek komisere sulh taraftarı olan Polonyaya Almanyanın caniyane taarruzu karşısında Suriye efkârı umumiyesinin hissettiği infiali ve Suriye halkının adalet ve hürriyet davasının müdafii olan Fransanın asilâne hareketine karşı beslediği takdir hislerini ifade etmiştir.

Suriye hükûmeti Fransanın yanında yer almakla müftehir olduğunu ve Fransanın asilâne hareketini bilâkayıd tasvib ettiğini bildirmiştir.

Fransada yeni tedbirler

Paris, 5 (A.A.) — Resmî ceride, herhangi bir ecnebi devletin Fransa aleyhine girişeceği teşebbüsleri teshil edecek veyahud ordu ve halkın efkârı üzerinde meş'um bir tesir icra eyliyecek haberlerin neşrini meneden kararnameyi neşretmiştir.

Bu kararname hilâfına hareket edecek olanlar bir ilâ 10 sene hapis ve 1.000 ilâ 10.000 frank para cezasına mahkûm edileceklerdir.

İtalyanlar piyasamızdan mal almıya başladılar

Sovyetler de mensucat ve zücaciye satmak, yapak ve tiftik almak teklifinde bulundular

Dün piyasada İtalya için 3 kuruş 17 paradan mühim miktarda çavdar satılmıştır. Gene İtalya için yumurta istenilmekte ve fakat ihracatçılar bu teklifleri kabulde tereddüd etmektedirler. İtalyanların piyasamızdan mal mubayaa etmek yolundaki faaliyetleri birkaç gündenberi yazılmakta olan İtalyan vapurlarının seferlerine başlıyacakları hakkındaki malûmatı kuvvetlendirmektedir.

Diğer taraftan Sovyetler de piyasada mühim bir faaliyete girişmişlerdir. Sovyetler evvelce mubayaa ettikleri mühim yapak partilerine ilâveten yeniden fazla miktarda yapak ve tiftik pazarlıklarına başlamışlardır. Bundan başka ithalâtçıların evvelce Almanyaya vermiş oldukları kışlık mensucat ve manifatura siparişlerinin harb dolayısile gelememesi dolayısile, bu çeşid malları da Sovyetler vermek teklifinde bulunmuşlardır.

Dün, evvelce Almanyadan mubayaatta bulunan birçok firmalar mevsim çeşidlerini tamamlamak için Rusyaya yünlü ve pamuklu mensucat ile zücaciye eşyası siparişleri vermişlerdir.

Söylendiğine göre, Sovyetler hariçten ithal edilen birçok malları satmak için alâkadarlarla sıkı bir temas halindedirler.

VAZİYET

(Baştarafı 1 inci sayfada)

olan Alman ordusunun kolları Lodzun 45 kilometre cenub batısında Sieradz yakininde ve daha cenubunda Varta şehrini geçtikleri gibi Ceftohova yı almışlar ve buradaki Leh müdafaa hattını tehlikeli bir surette yarmışlardı. Motörlü ve zırhlı tümenlerden mümürekkeb olduğu anlaşılan bu ordunun Varşova istikametindeki harekâtın inkişaf derecesi tamamile malûm değildir. Yalnız bu gece sabaha karşı Amerikadan alınan haberlere göre, Alman kolları Varşovaya 50 mil yaklaşmış bulunuyorlar. Ayni zamanda Varşovanın uzaklarından top sesleri işitilmemiştir. Bu haber mübalâğalı olabilir. Fakat herhalde Varşova istikametinde ilerliyen Alman taarruzunun şiddetli ve kuvvetli olduğu anlaşılmaktadır.

Bundan sonra Almanların Pozen bü yük Leh girintisini boş bıraktıkları ve Koridora karşı harekât yapan ordularını garbî Prusyadan umumiyetle Torn hattına doğru ilerlettikleri anlaşılıyor. Evvelce sol cenahı ile şimalde Berenç şehrini almış olan bu ordu, son Alman tebliğine nazaran Gravdens - Branberg arasında Kolm civarında Vistül şehrini şarka doğru geçmiştir. Bu Alman ordusunun nisbeten zayıf olan şarkî Prusya ordusile birleşerek Leh Koridorunu içindeki Leh kıt'alarile birlikte kapattığı bildiriliyorsa da, bu henüz teyid olunmamıştır. Herhalde Lehlilerin şarkî Prusyadan cenuba ve cenub batıya doğru ilerlemek istiyen Alman kuvvetlerine karşı olduça metin bir cephe tuttukları görülmektedir.

Maamafih bu iki Alman ordusunun hedefi, iç cenahlarile Kravdens'te birleşerek şimalden ve şimal batıdan Varşova üzerine yürümektir.

Leh tebliğlerinden muhtelif istikametlerden ilerliyen kollara karşı mukavemet gösteren Leh müdafaa hatlarının gerilerinè Almanların Leh üniformasını giymiş kıt'aları paraşütle indirdikleri ve bu suretle Leh mukavemetini kırmak istedikleri anlaşılmaktadır.

Bugün artık seferberlik ve tecemmüünü ikmal etmiş bulunması lâzım gelen Leh ordusunun ne yapacağı henüz anlaşılamıyor. Bir Leh süvari livasının Şarkî Prusya toprağına muvakkaten girmesi ve şurada ve burada bazı Alman kollarına taarruzlar yapılması kat'î hiçbir netice ifade etmez. Leh ordusunun şu anda bütün kuvvetile ya Silezyadan veyahud Garbî Prusyadan ilerliyen Alman ordularından birisine taarruz etmesi iktiza eder ve bu hareket nihayet iki, üç gün içinde olmak icab eyler. Ancak herhangi bir sebeble bu taarruz yapılamazsa muhtelif Alman orduları Varşova istikameti umumiyesinde biribirine yaklaşacakların dan Leh ordusunun büyük Alman yarım dairesinin içinden çıkıp umumiyetle Vistül gerisinde bir müdafaa mevzii tutması iktiza eder. Herhalde Leh başkumandanlığı bu şıklarından hangisinin tercih olunması iktiza edeceğini tayinde gecikmiyecektir.

Bundan başka Leh ordusunun ne tarafa doğru çekileceği meselesi vardır. Müdafaaya elverişli nehirler umumiyetle cenubdan şimale doğru akmakta olduklarından Leh ordusunun arkasını şarka vererek müdafaalar tesis etmesi ve Alman ordusunu içeri çekerek onu mağlûb etmek için bir fırsat kollaması tabiidir. ancak bunun için Leh başkumandanlığının Sovyet Rusya cihetinden emin olması lâzımdır.

Gene, bu gece sabaha karşı alınan haberlerden Varşovanın tahliye hazırlığı gördüğü ve hükûmetin şarka gitmekten ziyade cenubu şarkiye, Romanya hududuna doğru taşınmak istendiği anlaşılıyor. Lehistan hükûmetinin bu kararı Leh ordularının müdafaa kudretlerini ve mukabele azimlerini ihlâl edemez. Bilâkis muharebelerde hükûmetlerin gerilere taşınmaları müdafaa ve mukavemette sona kadar azimkâr olduklarını gösterir. Bunun bir misali Türkiye Büyük Millet Meclisi hükûmetinin Sakarya muharebesi esnasında Ankaradan Kayseriye taşınmak hususunda vermiş olduğu karar olduğu gibi, bugün yaşıyan misali de Çin hükûmetinin Nankinden içerlere giderek memleketin mukavemetini artırmasıdır.

H. E. Erkilet

Toplantılar:

Avcılar klübünün toplantısı

İstanbul Avcılar ve Atıcılar Cemiyetinden: 29/7/939 Cumartesi günü akdedilen heyeti umumiye içtimaında bitirilemiyen ruzname maddelerini ikmal etmek üzere 9/9/939 Cumartesi günü saat 14 te Alayköşkünde akdedilecek umumî toplantıya bütün arkadaşların iştirak etmelerini rica ederiz.

Ankara borsası

Açılış - Kapanış fiatları 5 - 9 - 939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	5.5475	5.55
Nev - York	.—	.—
Paris	3.1377	3.1377
Milâno	.—	.—
Cenevre	.—	.—
Amesteradm	.—	.—
Berlin	.—	.—
Brüksel	.—	.—
Atina	.—	.—
Sofya	.—	.—
Prag	.—	.—
Madrid	.—	.—
Varşova	.—	.—
Budapeşte	.—	.—
Bükreş	.—	.—
Belgrad	.—	.—
Yokohama	.—	.—
Stokholm	.—	.—
Moskova	.—	.—

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	—	—
» » II »	—	—
» » I vadeli	—	—

Sterlin ve Fransız frangı fiatları borsadaki muameleye müsteniddir.

Amerikanın Bitaraflığı

Londra 5 (Hususî) — Vaşington - dan bildirildiğine göre, Ruzvelt bu akşam, Avrupada başlamış olan harbde Amerikanın bitaraflığını ilân eden bir beyanname imzalamıştır.

Kızılcahamam mücrim çocuklar ıslahevi faa iyete geçti

Kızılcahamam (Hususî) — Kazamızda inşa edilen mücrim çocukları ıslahevinin her türlü hazırlığının bittiğini ve Edir - neden de 110 mahkûm çocuğun getirildiğini bildirmiştim. Cezaevi her bakımdan asrî tesisatla mücehhezdir. Küçük müc - rimler bu modern tesisat ve teşkilât içinde muntazam bir çalışma metodu takib etmektedirler.

Çalışma müddeti haricinde mahkûmlar etrafı telörgülerle çevrili çiçek bah - çesinde istirahat etmektedirler.

Ayni zamanda günün muayyen saat - lerinde birer tabur halinde kazamız ilk okuluna gitmekte, orada, muallimler tarafından kendilerine muhtelif mevzular etrafında ders verilerek malûmatları yük seltilmektedir.

Küçük mahkûmların iaşe vesair ba - kımları da iyidir.

Rusyada yeni sınıflar askere çağırılıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Teşrinievvel arasında vukua gelecektir. Bundan başka, emirde tutulan daha yaşlı sınıflar azası ile bu sene yüksek mektebi bitiren 1920 ve 1921 sınıfları da silâh altına davet olunmaktadır.

İki senelik hizmet için 1937 de ve üç sene hizmet için 1936 da silâh altına alınmış olan efrad, 1 ilâ 30 Kânunuevvelde terhis edilecektir.

Bu terhisten, garb hududu boyundaki askerî mıntakalarda yani Leningrad, Beyaz Rusya, Kiev, Moskova, Harkov ve Kalenin mıntakalarındaki faal asker müstesnadır. Bu mıntakalarda terhis daha sonra yapılacaktır.

İspanyanın bitaraflık Kararı

Paris 5 (A.A.) — Hariciye Nazırı Bone, bu akşam saat 16 da İspanya - nın Paris büyük elçisini kabul etmiştir.

Büyük elçi, İspanyanın kat'î bita - raflığı hakkında hükûmetince veri - len kararı bildirmiştir.

Harb kısa mı Sürecek?

Stokholm, 5 (A.A.) — Gotebourgs Handelstidning, geçen harbden daha kısa bir harb olacağını tahmin etmektedir. Zira, Almanya muharebeye geçen harbin ilk üç senesinden sonra mevcud olan kıtlığa benziyen kıtlık içinde ve çok fena bir malî vaziyet dahilinde başlamıştır.

Demokrasilerin Alman milletine değil, Hitlerizme karşı harbetmekte olduğunu yazan bu gazete, Alman milletinin bu davaya sahabet etmekten vazgeçeceği dakikada sulhün temin edileceğini beyan etmektedir.

Yugoslavya Kralının yıldönümü

Belgrad 5 (A.A.) — Kral İkinci Piyer, yarın doğumunun 16 ncı yıldönümünü kutlıyacaktır. Fakat Avrupada cereyan etmekte olan hâdiseler dolayısile, hiçbir şenlik veya umumî merasim yapılmıyacaktır.

İtalyan gazeteleri 4 sayfa çıkıyorlar

Roma 5 (A.A.) — Kâğıd tasarrufu için İtalyan gazeteleri Cumartesinden itibaren 4 sayfa olarak çıkacaktır.

«Son Posta»nın tefrikası 82

HATİCE SULTAN

YAZAN: ZİYA ŞAKİR

İsyan kurbanları

Sedirin en kuytu köşesinde, başı göğsünün üzerine düşmüş ak sakallı bir adam daha vardı. Bu ihtiyar adam o kadar iki büklüm olmuştu ki, Şakir bey evvelâ onu tanıyamadı. Fakat gözleri karanlığa alışıp da dikkatli baktığı zaman, onun Darbhane emini Bekir efendi olduğunu tanıdı. Evvelâ, ona doğru ilerliyerek:

— Ay efendim.. haydi bizler, ne ise.. sizin gibi bir piri faninin böyle yerlerde ne işi var?

Diye, mırıldandı.

★

Bu dört felâketzede, burada başbaşa vererek âhır ve akibetlerinin ne olabileceğine dair fikirler ve ihtimaller yürütürlerken; üstkatta, duvarları ve tavanları som altın yaldızlı nakışlarla parlıyan (Sadaret odası)nda da Musa paşa ile şeyhislâm Atâ Molla başbaşa vermiş oturuyorlar, şöylece konuşuyorlardı:

— Paşa birader!. Çok şükür, şu bostancıbaşı mel'unu, kazasızca ele geçirildi. Bostancıları alıp, saraydan huruç eder diye, katî havf içindeydim.

— Beli, mevlâna... Ben dahi ayni tasayı çeker, dururdum. Zira, mel'anette yekta, bir heriftir.

— Ele geçirilen, dört oldu. Baki, altısı için intizar olunacak mı?

— Beklemek, münasib olmaz sanırım. Çünkü, isyan erbabı Atmeydanına kadar gelmişlerdi. Elbet, bunlara isyanın bir semeresini göstermek elzemdir... Bana kalırsa, şimdilik bu dört kişinin kellelerini Atmeydanına göndermeli.. âsilerin hissiyatını tatmin etmeli.

— Münasib olur paşa birader.

— Zaten, Kabakçı çavuş, ilân etmiş.. esamisi kendisinde olan on kişinin her birini hayyen ve meyyiten yakalavıp getirenlere beşer bin kuruş verecekmiş.

— Allah için söylerim.. Kabakçı gibi kâr ehli ve becerikli adam görmedim. Korkarım ki, sonunda, bize de bir iş etmesin.

Musa Paşa, çenesinden sarkan sevrek kılları karıştırarak gülümsedi. Yüzünde, hilekârlığını gösteren bir ifade belirdi:

— İlâhi, Mevlâna.. böylelerine mevdan ve mekân verilir mi, hiç?.. Hele şu maslahat, bir hayırlı netice ile hitama ersin de.. bir bahane ile onun kellesini de koparıp atmak, işden bile değil.

Konuşma, burada kesildi... Kapı açıldı. İçeriye, Musa Paşanın başağası girdi.

— Efendimiz!.. Bâbü Fetvada biriken ulemayi kiram, Atmeydanına gidiyorlarmış. Şimdi, haber geldi.

Dedi.

★

Asilerin, Atmeydanına gelecek kadar cesaret bulmaları.. ve Sarayı Hümayunun, burnunun dibine kadar sokulmaları, Padişah 3 üncü Selime dehşet vermişti. Ve bu dehşet arasında da, Musa Paşadan bir arize gelmişti.

Musa Paşa bu arizesinde; âsi kuvvetlerinin (hadden efzun ve cümlesi bâdei isyan ve ihtilâl ile sermest olmuş bir güruhu mecnun) olduğundan bahsediyor.. (işbu güruhu lâyüflihunu biran evvel tatmin edip başka gûna harekâtı müessifeye meydan vermemek için, hemen, matlûb olan on kişinin derdest ve idam olunmalarına ferman buyurulması) nı (selâmeti milki millet) namına istirham eyliyordu.

3 üncü Selim, daha hâlâ gaflet uykusundan uyanamamıştı. Ve daha hâlâ, saltanat —ve hattâ, hayatı— etrafında oynanan entrikalı oyunun mahiyetini anlayamamıştı.

Vâkıâ, artık her şeyden ümidlerini kesen ve son defa olarak sadakat vazifesini ifa etmek isteyen saray erkânından bazıları, Musa Paşa ile Atâ Mollanın bu isyanda büyük rol oynadıklarını.. ve hattâ, bunca ihsan ve enamanail olan (Aygır İmam) ı âsilerin aralarında dolaştırarak fesad ateşlerini bir kat daha parlattıklarını 3 üncü Selime anlatmışlardı... Fakat iş işden o kadar geçmişti ki, Padişah bütün manasile aciz ve zâfını anlamış.. artık Musa Paşanın bütün tekliflerini kabul etmekten başka selâmet çaresi bulamamıştı.

Musa Paşanın bu arz tezkeresi gelir gelmez, 3 üncü Selim hiç tereddüd etmeden, yazı takımı çekmecesini istedi. Beyaz bir kâğıd üzerine:

(Mezbur on nefer kimsenin her biri ahzü idam olunmak babında, rizayı hümayunum lâhik olmuştur. Başkaca tekide hacet kalmadan, hemen icabını icra edesin.)

Dive yazdığı hattı hümayunu, derhal Musa Paşaya gönderdi.

★

Bu hattı hümayun Bâbıâliye geldiği zaman, İkindi vakti idi.

Bâbıâlinin büyük divan odasında, devlet erkân ve ricali, daha hâlâ içtima halindelerdi. Fakat, bu içtima, hiç bir mana ifade edecek mahiyette müzakere ile meşgul değildi. Musa Paşa bunları elinin altında ve gözünün önünde bulundurmak istediği için bir takım bahaneler icad ederek meclisin devanını temin etmekte idi.

Şeyhislâm Atâ Molla, bir aralık Ağakapısına gitmiş.. başta Aygır İmam olmak üzere, kendi fesad vasıtalarını oraya toplıyarak, geceyi Atmeydanında, âsilerin arasında geçirmelerini emretmişti.

Şu anda, Bâbıâli bodrumlarının derin sükûnu içinde, büyük bir facianın hazırlandığından hiç kimse haberdar değildi. Hattâ, kavaslardan ancak beş on kişi alakonulmuş.. diğerleri, birer bahane ile şuraya buraya gönderilmişti.

Küçük mescidin minaresinde ikindi ezanı okunuyordu. Loş koridorda birer yılan gibi süzülen beş kişi, kışlık odanın kapısı önünde durdu. Bunlardan kızıl cübbeli, iri gövdeli bir adamın elinde, yağlı bir kemend sarkıyordu.

Bu adam, Cellâdbaşı idi.

Cellâdbaşı, kapının önüne gelince, maiyetindeki dört yamağa işaretle emir verdi. Bunlardan birer tanesi kapının birer kenarına geçti. İki tanesi de, birkaç adım kenarda, duvarın dibinde tevakkuf etti.

Cellâdbaşı, kan rengi cübbesinin eteklerini belindeki kuşağın arasına sokarken, bunlara, fısıltı ile emir verdi:

— Biz, boğacağız. Siz, kelleleri keseceksiniz.

Bu emir, cellâdlara rehberlik eden Kavasbaşıyı tiril tiril titredi.

(Arkası var)

Lehistanın tarihi

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

bir harb çıktı ve on üçüncü asrın nihayetine kadar bu kargaşalıklar devam etti. Polonya çok zayıf düştü. Nihayet küçük ve büyük Polonya diye ikiye ayrıldı. Nihayet 1177 de Lekzikada toplanan bir beyler meclisi, Diyet, küçük Polonya prensi Kazimir'ı Polonya Kralı olarak tanıdı. Bunun halefi «ihtiyar» Miesko, Pomeranya ve Silezya müstesna bütün Polonya topraklarını idaresi altına aldı Fakat o devir, hattâ Elbe'ye kadar giderek bütün bu sahillerdeki Slavlarla birleşmenin favdalarını göremiyen Polonyalılar, bu devirde son fırsatı kaçırdılar.

«Ayı» lâkabile anılan Alman prenslerinden Alber, 1157 de, burada Brandeburg prensliğinin temelini attı ve Oder - Elbe arası Slavlarını Almanlaştırmağa basladı. Bilâhare Töton şövalyelerinin akınları ve büyük Mogol istilâsı Polonyayı mahvolma derecelerine düşürdü.

1220 tarihinde Mazovya dükası Konrad, Töton şövalyelerini Vistür ırmağı ağzına yerleştirdi. Maksadı, Prusyanın el'an putperest olan halkının tecavüzlerini önlemek olan bu prens, Polonyanın bel kemiği olan bu ırmağın Baltığa döküldüğü yerde Almanların yerlesmesine sebeb oldu. Buradaki ilk Alman kolonileri, Thorn, Kulm, Ebling vesaire bu suretle teşekkül etti. Bilâhare bu koloniler, Polonyalıların Vistol ağzına doğru millî hakları olarak yayılma hareketlerini önlediler.

Polonya için ikinci meş'um bir hâdise, hemen aynen, Silezyada da görüldü:

Silezya prensi Hanri, 1201-1238 Alman Hohenstaufen hânedanından kız aldı ve bu eyalete birçok Alman muhacirleri yerleştirdi. Fakat enerjisi sayesinde, Silezya, bütün Polonyanın en canlı bir merkezi oldu. Bütün Polonya, Silezya dükalarının gayretile millî bir birliğe de kavuşacak gibi görünüyorlardı. Tam bu sırada Mogollar Avrupaya girdiler. 1241 de idi. Türk - Mogol kuvvetleri Polonya üzerine atıldılar. Sandomierz, Karakovi, Bratisiâvayı yaktılar. Polonyalıları Lignikada feci bir hezimete uğrattılar. Silezya dükası dindar Hanri bu muharebede telef oldu. Fakat Polonya, Türk - Moğol istilâsına, kanının son damlasına kadar dayandı ve belki bu mukavemetile bütün Avrupayı mü dafaa etti.

(Sonu var)

Reşad Ekrem Koçu

Bir kız balkondan sokağa düştü

Unkapanında Hacıkadın mahallesinde Ortaminare sokağında 6 numarada oturan Arifin 16 yaşlarındaki kızı Halime balkondan sokağa beyin üstü düşmüş, ağır surette yaralanmış, Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Raşid Rıza - Ertuğrul Sadi Tek Tiyatrosu

Bu gece Bakırköy

MİLTİYADİDE

SAÇLARINDAN UTAN

vodvil 4 Perde

Yarın gece

GAİB ARANIYOR

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25

İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FIATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlânlardan mes'uliyet alınmaz.

Cevab için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul

Telgraf : Son Posta

Telefon : 20203

KARA KULE

18 ncı asırda İstanbula gelen Bohemyalı Baron Wratislaw'ın hatıraları: 61

Türkçeye çeviren: Süreyya Dilmen

Esirlerin firarı

Nöbetçilerin sarhoş edildikleri bir akşam; korsanlar gerek kendi ve gerek bütün arkadaşlarının ayaklarını bağlıyan prangaların perçinlerini eğeliyerek açtılar, bunları herhangi bir kimsenin muayenesi halinde yerli yerinde görülmesini temin için, tekrar kurşunla lehimlediler. Vakti gelince bu kurşunları eğelemek demir perçinleri eğelemekten kolay olacaktı. Bu iş de bittikten sonra korsanlar; mahpusların keten gömleklerini toplıyarak evvelce temin ettikleri ipek kaytanlarla bunları turalamışlar ve bu veçhile bir nevi halat vücude getirmişlerdi.

Bu halat da hazırlandıktan sonra korsanlar; zindan arkadaşlarına, Türk muhafızlarla birlikte, rakı içmeleri ve bu esnada şarkı söyliyerek oldukça gürültü yapmaları hakkında direktif vermişlerdi.

Esirlerle muhafızların pür neş'e ve şetaret cümbüş yapmalarından istifade eden bu iki kurnaz Rum korsanı, el testerelerile oturdukları kat üstündeki birinci, ikinci ve üçüncü kat döşemelerinden bir adamın geçebileceği büyüklükte delikler açmışlar, bu suretle kule penceresinin bulunduğu kata çıkmışlardı. Bu pencereden, yaptıkları halatı aşağı sarkıtarak yere kadar değip değmediğini prova etmişlerdi.

Bundan başka dışarıdaki dostlarla yapılan bir anlaşma neticesinde hafif ve seri bir sandalın kuleden görülebilen bir sahilde, içinde bir ışık olduğu halde beklemesini temin eylemişlerdi. bir fener içinde bütün gece yanacak olan bu ışık korsanlara, zindandan çıktıktan sonra gidecekleri istikameti göstermiş olacaktı.

Saint John yortusuna tesadüf eden günün gecesi, mahpuslar el birliğile kule muhafızlarını sarhoş etmişler ve bunların ilk uykuya dalmalarından istifade ederek kurşun perçinleri kolayca eğelevip prangalardan kurtulmuşlardı. Yalnız içlerinden Bernstein adındaki Almanın bir ayağındaki prangayı çıkarabilmişler ve ötekini bırakmışlardı. Ondan sonra hiç telâş etmiyerek hepsi, evvelce döşemelerde açılan deliklerden en üst kata çıkmışlardı.

Bu işlerde hayli tecrübe görmüş ve olgunlaşmış bulunan ve hürriyetin ne tatlı, ne değerli bir durum olduğunu çok iyi takdir eden korsanlar, burada, istical yüzünden, bir gürültüye sebebiyet verilmesinden, telâş ve heyecanla ipten kayılırken birisinin düşmesinden ve bu suretle son dakikada plânlarının altüst olmasından, yani kimsenin kaçamıyarak hepsinin tekrar yakalanmış bulunmalarından korkuyorlardı.

Binaenaleyh bu iki ihtiyatkâr yoldaş, esirleri yaş sırasına geçirdiler, kilim parçalarından bir nevi iskemle yaparak bunu halatın ucuna tesbit ettiler. İlkin en fazla ihtiyarından başlıyarak hepsini birer birer aşağı sarkıttılar, en sonunda da kendileri, iskemle ve lüzum görmeksizin, maymunlar gibi, gömleklerden yaptıkları halattan aşağı süzüldüler.

Şimdi, bütün zindan yoldaşları kendilerini salimen dışarıda bulunca her şeyden önce, gecenin zifiri karanlığında, diz çökerek sükûnetle Cenabı hakka, kendilerine bu gece lûtuf ve ihsanını diriğ etmemiş bulunmasından ötürü şükranlarını arzettiler. Ondan sonra birer ikişer diğer manialarını tırmanıp aşmakta güçlük çekmediler.

Korsanlar elde ettikleri bu muvaffakiyet üzerine yanlarına bir Maltız şövalyesi alarak ötekilerile vedalaştılar ve bundan ötesinin kendilerine aid olduğunu, kendi selâmetlerini temin için istedikleri gibi hareket edeceklerini söyliyerek ve evvelce hiç kimseye bahsetmedikleri kayığın yolunu tuttular, bir an bile kaybetmeden yelken açıp, gecenin esrarengiz karanlıkları içinde, yalnız kendilerince malûm olan, bir istikamete hürriyet havasını teneffüs ede ede, şüphesiz, sonsuz bir sevinç duya duya bu meş'um kuleden uzaklaştılar!.

★

Korsanların çok kurnazca başarılarile bu korkunç zindandan kurtulup hürriyete kavuşan tutsaklardan Balak Dak İstvan namında yıllarca evvel (Eğri) garnizonunda teğmen olan bir Macar, hem yaşının ilerlemiş hem o aralık hasta bulunmuş olmasından dolayı Karakule çevresindeki duvarları tırmanıp aşamamış ve oracıkta bir çukura sinerek saklanmıştı.

Şafak sökmiye başladığı ve minareden müezzinin müslümanları o günün ilk ibadetine çağırdığı esnada Karakulenin penceresinden bir halatın aşağı doğru sarkmakta olduğu görülmüştü. Bu görüşü bir bağırışma takib etmiş ve kuleden yukarı koşan muhafızlar tutsakların yerlerinde yeller estiğini görmüşler ve nasıl kaçtıklarını anlıyarak şaşa kalmışlardı!

Bunların, yani muhafızların içinde en çok şaşan ve şaşkınlık zail olduktan sonra da dehşetle titriyen Dizdar ağa olmuştu. Adamcağız, hiç vakit kaybetmeden İstanbul yolunu tutmuş ve lâzım gelenlere Karakulede olup bitenleri bildirmiş idi. Bunun üzerine derhal, İstanbul şehrinin ve Galatanın bütün kapılarının kapanması emrolunmuş ve binlerce adam, karada, denizde, kaçan tutsakları aramakta bulunmuştu. Bütün bu araştırmalar neticesinde yalnız, ihtiyar ve hasta Macarı Hisar hendeğinde sinmiş olarak bulmuşlardı. Üç gün sonra da Alman Bernsteini bir bağda yakalamışlardı. Bu zavallı, bir türlü ayağındaki prangayı söküp atamamıştı. Binaenaleyh yakayı da el vermişti.

(Arkası var)

RADYO

Ankara Radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

12.30: Program. 12.35: Türk müziği - Pl. 13: Memleket saat âyarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13..15 - 14: Müzik: (Riyaset-i cümhur Bandosu - Şef: İhsan (Künçer.) 1 — Furgeot - Marş. 2 — G. Pares - «Fla metta» mazurka. 3 — Keler - Bela - Romantik uvertür. 4 — Leo Delibes Coppelia balesi seleksiyonu. 5 — Gustave Michiels - Çardaş No. 1. 19: Program. 19.05: Müzik (Bir konserto.) 19.30: Türk müziği (İncesaz faslı.) 20.15: Konuşma. 20.30: Memleket saat âyarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.50: Türk müziği: (Müşterek ve solo taganni.) Okuyanlar: Melek Tokgöz, Mustafa Çağlar. Çalanlar: Ruşen Kam, Cevdet Kozan, Zühtü Bardakoğlu. 1 — Besteniğâr peşrevi. 2 — Bimen Şen - Besteniğâr şarkı: (Derdimi umana döktüm.) 3 — ..... - Eviç türkü: (Atladım bahçene girdim.) 4 — Udi Fahri - Hicaz şarkı: (Bahar olsa çemenzar olsa.) 5 — Santur taksimi - Zühtü Bardakoğlu. 6 — Udi Ahmed - Segâh şarkı: (Bakıp ahvali perişanıma ar eyle gönül.) 7 — Ethem efendi - Hüzzam şarkı: (Eski çeşmim hasretinle ağlıyor.) 8 — Refik Fersan - Mahur türkü (Tepeler tepeler.) 9 — Faize - Nihavend şarkı: (Kız sen geldin çırkıştın.) 10 — Refik Fersan - Mahur şarkı: (Kirpiğine sürme çek.) 21.30: Haftalık posta kutusu. 21.45: Neşeli plâklar - R. 21.50: Müzik (Melodiler.) 22: Müzik (Küçük Orkestra - Şef: Necib Aşkın.) 1 — Rudolf Nützlader - Haydi bana bir hava daha çal. 2 — Franz Lehar - Çocuk Prens operetinden vals. 3 — Mozart - Re Majör divertimentodan Menuet dansı. 4 — Emmerich Kalman - Holandalı kadın operetinden potpuri. 5 — Pepi Müller - La Paloma şarkısı üzerinde potpuri. 6 — Ziehrer - Viyanalı küçük kız. 23: Son ajans haberleri, ziraat, esham ve tahvilât, kambiyonukut borsası (fiat.) 23.20: Müzik (Cazband-Pl.) 23.55 - 24: Yarınki program.

«Son Posta» nın tefrikası: 11

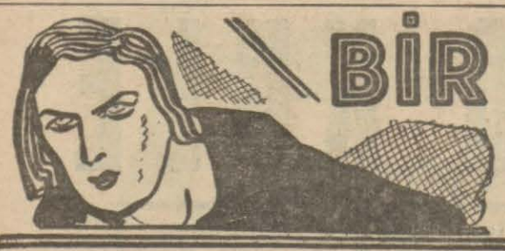

BİR CASUS KADININ HATIRALARI

Yazan: Martha Richard

Çeviren: Hatice Hatib

Yangın ve infilâk delisi

Jeanne:

— Rodwell bir delidir! diyordu. Yangın ve infilâk delisi... İtalyada iki sene içinde birçok infilâklara sebeb olmuş.. Bunu bana kendisi anlattı. Gazeteler bu şeylerden bahsetmişti. Kaza diye yazmışlardı... Tabiî hiç bir hükûmet bu hususta açıkça yazılmasını istemez.

Birkaç saniye susuyor, sonra hummalı bir sesle devam ediyor:

— İşte... Şu son zamanlarda Hazer denizinde batmış olan vapur da.. Bu da Rodwellin bir marifetidir...

— Philippar-Georges'dan mı bahsediyorsun

— Ben bir şey bilmiyorum... Yalnız iyi bildiğim bir şey varsa o da Rodwellin bu son zamanlarda Mısıra gitmiş olmasıdır! Ben onun iş için sayahate çıktığını işitince artık gazete okuyacak cesaretim kalmaz!

Dehşet içinde idim. Ohibyan yandığı zaman içinde arkadaşlarımdan birinin iki çocuğu ölmüştü. Karanlıkta Jeannein elini tutan parmaklarım titriyordu. Bunu o da hissetmişti:

— Martha, diye inledi. Onları görüyorum... Üstlerine alevler yükseliyor... Ellerini kaldırarak kaçıyolar... Ah bu Rodwell her geçtiği yerde alevden dalgalar vücude getiriyor... Milânda da ayni şeyi yapmıştı... Oh bu ne müthiş şey Allahım!

İkimiz de deli gibi bir korkuya kapılmıştık. Bilmem Jeanne hangi faciaları hatırlıyordu. Sözleri kulağıma parça parça çarpıyordu... İyi anlıyamıyordum... Fakat benim gözümün önüne Parelli civarındaki petrol kuyularının yangını gelmişti... O müthiş manzara! Şimdi iyice anlıyordum ... Bu da Rodwellin bir işi idi.

Sonra düşüncelerim arkadaşımın Philippar faciasında, yanmış olan yavrularına takılmıştı... Tombul ve pembe çehreli iki güzel yavruyu düşünüyordum... Gece için, iki örgü olarak minicik omuzlarından uzanan ikişer örgülerile, beyaz, uzun gecelikleri ile onlar gözümün önüne geliyorlardı!...

Kimbilir onları nasıl acele ile uykularından uyandırmışlardı... Ve onlar henüz bir şey anlamadan dehşetli alevler küçücük vücudlerini, tıpkı balmumundan birer bebek gibi eritmiş, yok etmişti!

Yarabbi nasıl oluyor da insanlar, hususî veya millî menfaatler için bu kadar müthiş cinayetlere kadar inebiliyorlardı?

Bu ne müthiş kâbustu! Jeann bana, Rodwell'en bu türlü bahsettikten sonra, ben bütün hayatımca bir yangından bir felâketten bahsolunduğu zaman, o yanmış ve korkunç yüzlü adamı düşünmekten kendimi menedemedim.

Birkaç zaman evvel, «Hindenburg» Lakehurst'da karaya inerken birden yandı. Bahrimuhiti Atlasi'nin üstünde büyük bir fırtına geçirmiş olan yolcular, birkaç dakikaya kadar karaya basacaklarını görerek seviniyorlardı.

Tayyare meydanı, yolcuları istikbale gelenlerle dolu idi. Yolcular müte-bessim bu halk kütlesine bakıyorlardı... Onlar da bu kalabalığa karışacaklardı!

Bu kocaman balonun arka tarafında birdenbire korkunç alevler yükseldi. Biran içinde bu muhteşem balon bir alev halini aldı. Yolcular ümidsiz ve delirmiş bir halde pencereden pencereye koşuştular. Haykırıştılar... Kendilerini alevlerin arasından boşluklara attılar... Ve yine çok kısa bir müddet içinde hepsi bir kömür parçası halini alıverdi.

Bu facia, telgraflarla bütün dünyaya hemen yayıldı. Gazeteler müthiş facia ile dolmuştu. Ve ben bu faciayı duyunca en evvel aklıma Rodwell geldi. Tabiî hiç bir şey bilmiyordum... Fakat onu düşünmekten kendimi alamadım. Belki, benim gibi casusluk içinde yaşamış olan başkaları da benim gibi düşündüler!

★

Jeann şimdi uyumuştu. Onun uykusunu seyrederken düşünüyordum; bu zavallı kadın için de artık hayatta rahat ve sükûnetin mevcud olmadığı muhakkaktı! Eli avucumun içinde uyumuştu. Ona dehşetli surette acıyordum. Ben onun için casusluk hayatında harikalar yapmış, ve zamanında ondan kurtulabilmek enerjisini göstere-bilmiş bir insandım. Ondaki bu kanaati bozmak istemiyordum.

O uyurken başucunda onu bekleyken, bu zavallıyı, onu âlet edinmiş olan zalim ve kuvvetli ellerden kurtarmak için çareler düşünüyordum.

Onu bulamıyacakları bir yer biliyordum. Bu, Alplardaki manastırdan daha emin bir yerdi! Bu Arjantinin cenubunda bir yerdi!

Harb zamanında, Alman ataşenavali Von K... beni bir vazife ile Buenos Ayres'e göndermişti. Oradaki Alman ataşenavaline müttefiklerin erzak depolarını berhava etmek için verilmiş olan emirlerdi. Ben bu emirleri götürür görünerek Almanların şüphelerini davet etmeden plânlarını altüst etmeğe muvaffak olmuştum.

Orada Hotel Royal'da hemen hemen tamamile serbest on beş gün geçirdim. Ataşenavalin gelip beni görmesini ve yeni talimat vermesini beklemiştim. Geceleri eğlence yerlerinde gezmeğe alışmıştım. Bu şehirde fevkalâde güzel bir eğlence hayatı vardı. Para pek boldu. Müttefiklere yüksek fiatlarla satılan erzak yüzünden burada çok para kazanılıyor ve delicesine eğleniliyordu.

Bana bu eğlenti gecelerinden birinde Ramon Mendez isminde bir Arjantinli adam tanıttılar. Kırk yaşlarında kadar bulunan bu adam Fransada tahsil etmişti ve ilk nazarda bana pek sevimli göründü.

Bilmem benim kim olduğumu hissetti mi? Fakat hemen bana çok samimî göründü. Dostluğuna ve sadakatine itimad etmekliğimi rica etti. Bu şey benim için pek kıymetli idi. Eğer Almanlar ihanetimi anlarlarsa Arjantinde halim ne olurdu?

Oradan giderken Ramon Mendez bana, her zaman dostluğundan emin olmaklığımı tekrar etti. Hayatta ne zaman ve hangi şerait tahtında olursa olsun, himayeye ve dostluğa ihtiyacım olur olmaz kendisini düşünmekliğimi rica etti. Bu sözlerin saçma ve manasız şeyler olmadığına kanaatim vardı.

Ramon Mendez kendi topraklarına çekilmiş bulunuyordu. Ne zaman istersem orada benim de yerim olduğunu ve beni her zaman bekliyeceğini söylemişti. Her sene Ramon bana yazmakta idi. «Sizi her zaman bekliyorum, ne zaman geleceksiniz?» diye soruyordu. Ona şimdi Jeann'ı yollarsam memnuniyetle onu karşılayacağından emindim.

Arkadaşım uyurken ben gazeteleri karıştırdım. Ertesi akşam Marsilyadan kalkacak bir vapur Buenos - Ayres'e gidecekti.

(Arkası var)

Günün Bulmacası

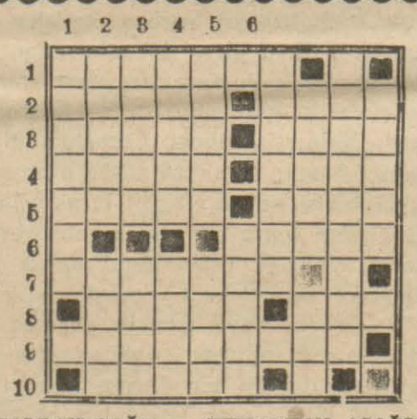

SOLDAN SAĞA ve YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Eksema.
2 — Acizler - Merkep.
3 — Muaviyenin oğlu - Şehirlerin etrafındaki duvarlar.
4 — Azizin müennesi - Mezruat.
5 — Düğme yaptıkları beyaz şey - Size'nin müfredi.
6 — Akıl.
7 — Lekesi olmıyan.
8 — Alın'ın yan tarafları - Pislik.
9 — Oğlumuzun karısı.
10 — Taraf.

Geçen bulmacanın hallediimiş şekli
SOLDAN SAĞA:

1 — Karagöz - Se.
2 — İcab eden - L.
3 — Raket - Reze.
4 — Resim - Sim.
5 — T - T - R - Fire
6 — Ay - G - Merak
7 — Lâf atan.
8 — Elim - Rehin.
9 — Bal - Mıra.
10 — Enez - Ż - Tam.

Dr. İhsan Sami
İSTAFİLOKOK AŞISI
İstafilokoklardan mütevellid (ergenlik, kan çıbanı, koltuk altı çıbanı, arpacık) ve bütün cild hastalıklarına karşı pek tesirli bir aşıdır.
Divanyolu No. 113

ZAYİ — 322 Ağustosunda Kadıköyünde Hamidiye rüşdiyesinden aldığım şahadetnameyi zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü olmadığını ilân ederim.
Neş'et oğlu Mehmed Fuad Pirali

Bir doktorun günlük notlarından

Başaönmeleri

Çok muhtelif sebeblerden ileri gelirse de tababet noktai nazarından beş kısma ayrılır.

1 — Menşeini kulaktan alan baş dönmeleri.

2 — Menşeini cihazı deveraniden yani kalb ve damarlardan alan baş dönmeleri.

3 — Tamamen asabiyülmenşe olan baş dönmeleri.

4 — İntani veyahud semmi sebebler-den ileri gelen baş dönmeleri.

5 — Hazım cihazından menşeini alan baş dönmeleri.

Bunlardan hangisi olursa olsun isterse doğrudan doğruya isterse bilvasıta (Labirent) denilen uzvu dahiliye aid bir noktaya bir mevzie dayanır.

Şimdi bu baş dönmelerinin muhtelif menşelerini nazarı dikkate alarak yaptığımız tasnif mucibince hergün birinden bahsedeceğiz. Hemen bir çokları-mızı yakından alâkadar eden bu mevzu oldukça şümullü ve enteresan olacaktır.

Cevab istiyen okuyucularımın posta pulu yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:

Şehzadebaşında: (Asaf), Eminönünde: (Yorgi), Aksarayda: (Sarım), Alemdarda: (Asım), Beyazıdda: (Belkis), Fatihte: (Vitali), Bakırköyünde: (Merkez), Eyübde: (Eyübsultan).

Beyoğlu cihetindekiler:

İstiklâl caddesinde: (Kanzuk), Yüksekkaldırımda: (Vingopulo), Kurtuluşta (Kurtuluş), Maçkada: (Maçka), Galatada: (İkiyol), Beşiktaşta: (Vidin).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:

Kadıköyünde: (Kadıköy), Üsküdarda: (Selimiye), Sarıyerde: (Nuri), Adalarda: (Halk).

"Son Posta,, nın Hikâyesi

PİYANO KONSERİ

Çeviren : Falk Bercmen

Sahne, öğleden sonra büyük bir konser salonunda geçer. Konser müddetince hiç bir ağızdan bir tek söz bile geçmemiştir. Fakat aşağıdaki yazılar, konseri dinliyenlerden bazılarının içlerinden geçen şeylerdir.

Kalemi sinirleri kadar şiddetli ve hiddetli olan münekkid kendi kendine: «Allah vere de bu adam program harici hiç bir şey çalmasa.. Karılar, bu konser hakkındaki tenkidimi sabırsızlıkla bekliyorlar.. Sanki musikiden pek çakarmışım gibi.»

Yüz elli kadın: «Paderefskinin, gençliğinde pek güzel olduğunu söylerler.. Acaba bu da güzel mi? Gazetelerdeki resimlerden bir şey çıkarmanın imkânı yok ki..»

Boğazına düşkün münekkid: «Bana, vapuru kaçırtırsa alimallah boğarım herifi..»

Erkeklerden bir kısmı: «Şu konseri tam keyifle dinlemek için salonda sigara içmek yasak olmasa..»

Meşhur piyanist sahneye gelerek dinleyicileri selâmlar. Bunun üzerine bir alkış tufanı kopar. Piyanist tekrar tekrar reverans yapar. Yerine oturup ayaklarını uzatarak parmaklarını çıtırdatır. Bu otuz beş yaşlarında, sarışın, yakışıklı, uzun boylu hâlis bir Slâv tipidir.

Evlenmemiş kadın: «Aman Yarabbi ne güzel adam!.»

Bir evli kadın: «Hem güzel, hem de pek şık!»

Kocasından ayrılmış bir kadın: «Bilhassa gözleri harika!. Hayatında çok ıztırab çektiği bakışlarından ne de belli.»

Piyanist Beethoven'in sonatlarından birini çalmağa başlamıştır.

Dinleyicilerin yarısı: «Ah ne usta parmaklar!.»

Evlenmemiş kadın: «Şayanı perestiş doğrusu.. Paderefski bunu fokstrot gibi çalıyordu. Halbuki bunda ne şiirler vardır?

Münekkidlerden biri: «Con Brio da ne demek? Acaba lûgatte bulabilir miyim?»

Evli bir kadın: «Bütün gece dinlesem doymam.. Allegrosu harikulâde güzel.. Kim bilir Andantesi nasıl?»

Güzel bir sarışın kadın: «Çaldığını derinden duyduğu her halinden belli.. Acaba neler düşünüyor?»

Piyanist sonatın en zor yerini geçerken: «Şu içtiğim içkinin kötülüğüne diyecek yok doğrusu. Nargile suyunu andıran bu mendebur mayie bir de utanmadan nefis içki diyorlar. Ah vahşi herifler ah!» bu hiddeti arasında, piyanist, yanlışlıkla bir Dodiyese basar. Vaziyeti düzeltmek için dört mezür atlar ve yan gözle, kimsenin ferkedip etmediğini anlamak üzere salona bakar..

Dört yüz kadın: «Eşsiz bir san'atkâr..»

Şişman bir banker: «Attan daha çabuk koşuyor amma, ondan daha iyi çalıyor..»

Piyanist, yaptığı hatanın hiç kimse tarafından anlaşılmadığını görünce rahat bir nefes alır: Allahtan Leipzigde veya Münihte değilim. Yoksa orada böyle bir halt işleseydim beni taşa tutarlardı.. Vallahi.»

Evlenmemiş kadın: «Ah Yarabbi! Sevdiği kadının yerinde ben olsaydım. İçtimaî kayıdlardan, dedikodudan uzak kolları arasında ölebilsem!»

Piyanist: «Hele bir balık salatası verdiler. Müthiş bir şey!. Şu Amerikalıların yemekleri memlekete dönünciye kadar böbreklerimi, midemi berbad edecek, bir icabına bakmalıyım!.»

Evlenmemiş kadın: «Bana öyle geliyor ki, şu düşündüklerimi bu büyük san'atkâr duyuyor. Eğer böyleyse utancımdan kızarmalıyım.»

Diğer evli bir kadın: «Acaba sevdiği kadına ihanet ediyor mu? Karısı olsam ve beni aldatsa şu harikalar yaratan ellerini bileklerinden keserdim.»

Piyanist: «Şu Dresd'deki Klara ne oldu acaba? Pek merak ediyorum. Bu pembe beyaz kadın pek hoşuma gidiyordu. Birdenbire mektublarını da kesti.»

Dinleyicilerin içindeki çirkin kadınlar: «Her halde bu san'atkâra vurulan Avrupadaki prenseslerdir.»

Piyanist Allegro bitirerek yerinden kalkar ve dinleyicileri selâmlar. Bravo ve alkış sesleri..

Piyanist tekrar tekrar dinleyicileri selâmlar: «Ne garib şey! Amerikadaki konser salonları ya kauçuk veya ıslak köpek kokuyor. Her yerin hususiyeti ayrı. Londradakiler sabun, Paristekiler lâvanta kokar.. Hadi şimdi sıra Adajionun.»

Sinirli münekkid. san'atkârın pedalları idare eden ayaklarına bakarak: «Zannedersiniz, ki herif ayaklarile, ellerinden daha iyi çalıyor.»

Evlenmemiş kadın: «Acaba ingilizce biliyor mu? Bilsin, bilmesin, sevişmek için dil bilmeğe lüzum var mı ki?»

Piyanist: «İkinci sıranın başındaki bu esmer kadın; hiç te fena değil hani.. Ötekiler çöp gibi ince.. Sıskalardan da hiç hazzetmem... Kadın dediğinin biraz eti budu yerinde olmalı.. Şu Hamburgdaki Fritçi gibi.. İyi. ki aklıma geldı ona bir kart göndermeli..»

Beş kadın: «Şayed, bu parçayı Beethoven duymuş olsaydı, muhakkak, ki sevincinden gözyaşı dökerdi..»

Adajionun sonu.. İkinci bir alkış tufanı.

Piyanist yerine oturarak: «Şimdi sıra bu Allahın belâsı Scheroz'ya geldi. Hadi bakalım. Aman Yarabbi, salon da ne kokuyor!»

Hareketi ve sürati seven münekkid: «Çok ağır çalıyor.»

Bataati seven münekkid: «Amma da çabuk çalıyor..»

Piyanist: «İşler yolunda.. (bir fals daha yapar) eh, bunu da düzeltmezsem halim harab..»

Evlenmemiş kadın: «Ne yüksek bir duyuş! Zannedersiniz, ki ruhu parmaklarından süzülüyor!»

Piyanist: «Her yerde dikkat ettim bu scherzo bütün kadınlara tesir ediyor.»

İkinci sıradaki esmer kadın neredeyse ağlıyacak! Dur yavrum, bunu da dinle! (Scherzo'nun sonunu perde perde yükselterek şiddetle bitirir.)»

Arkasından kulakları patlatacak derecede müthiş bir alkış tufanı kopar.

Münekkidlerin en ihtiyarı: «Amma da bitirdi, sanki herif dolu bir kovayı merdivenden aşağı yuvarlamış gibi.. Bunun adına kübik musiki diyorlar.. 1867 de böyle bir halt işleseydi onu alkış değil. ıslığa tutarlardı..»

Piyanist: «Bu turneden muhakkak otuz bin dolar almalıyım. Şu Allahın belâsı empresaryolar pahalıya malolmasa, yüzde otuz üç masrafa.. Hele otel faturalarının pahalılığı, insanın aklını başından uçuracak. Doğrusu Amerikahların san'atkârlara gösterdiği rağbete diyecek yok. Maamafih bir daha suratımı göremiyecekler. Artık bu para ile Viyana banliyölerinde bir köşk satın alır ve istediğim gibi tavşan yetiştiririm. Ammada susadım. Bu susuzluğu birayla giderecegim aklıma geldikçe..»

Alkışlar devam ediyor.. Piyanist bir taraftan halkı selâmlıyor, diğer taraftan da elindeki mendille terini siliyor. O sırada gözlerini ikinci sıradaki esmer kadına diker..

Piyanistin kendisine baktığını görer esmer kadın heyecanla: «Aman Yarabbi yanılıyor muyum, yoksa hakikaten bana mı bakıyor?»

İlân Tarifemiz

Tek sütun santimi

Birinci sahife	400	kuruş
İkinci sahife	250	»
Üçüncü sahife	200	»
Dördüncü sahife	100	»
İç sahifeler	60	»
Son sahife	40	»

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlâncılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

Son dakika:

Almanyada hoşnudsuzluk âlametleri belirdi

Paris 6 (Hususî) — Algemayne Handels Blat gazetesinin Berlin muhabiri bildiriyor:

Alman halkı büyük bir teşvike kapılmış olma devresi geçirmektedir. Halk kat'iyen harbi beklemiyordu. Hitler halkı harbsiz muvaffakiyetlere alıştırmış olduğundan, Leh ihtilâfının da bu şekilde neticeleneceği ümid edilmekte idi.

Harbin başlaması ve askerî harekât, halk üzerinde derin bir inkisar doğurmuştur. Almanyada yeni neşredilen bir kararname ile bazı vergiler yüzde elli nisbetinde arttırılmış olduğu gibi, bazı gıda maddelerile, iptidaî ve mamul maddelerin fiatı da ayni nisbette tezyid edilmiştir.

Bunların, esasen sıkıntılı bir vaziyette olan Alman halkı arasında derin akisler bırakmakta olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan Noye Roterdamer gazetesinin muhabiri de, harbin Almanyadaki akisleri hakkındaki bir yazısında Alman mes'ul makamlarının harbi mevziî şekilde göstermeğe çalıştıklarını ve ihtilâfın Lehlilere münhasır kalacağını telkin ettiklerini, tebarüz ettirmektedir.

Bundan maksad halk arasında baş göstermesi muhtemel olan hoşnudsuzluğu önlemektir.

Ayni muhabire göre, dün ve evvelki gün İngiliz tayyarelerinin Alman arazisine attıkları milyonlarca beyanname Alman halkı arasında süratle yayılmış ve derin bir intıba bırakmıştır.

Litvanyalılar bir Alman tayyaresini yere inmiye mecbur ettiler

Varşova 6 — Varşova radyosu Alman kuvvetleri tarafından işgal edilen yerlerdeki Lehlilerin evlerini terketmemelerini tavsiye etmektedir.

Ayni radyo Litvanyanın umumî seferberlik ilân etmiye hazırlandığını da bildirmektedir. Litvanyalılar kendi arazileri üzerinde uçan bir Alman askerî tayyaresini yere inmiye mecbur etmişlerdir.

İki gün evvelki Alman hava taarruzu

Varşova 6 — Resmen bildirildiğne göre Eylûlün dördüncü günü öğleden sonra Alman tayyareleri Varşova üzerine bir akın yapmışlardır. Akına 70 bombardıman tayyaresi iştirak etmiştir. Şehrin üzerine tahrib ve yangın bombaları atılmıştır. Tayyareciler bilhassa fakir halkle meskûn olan mahallelere taarruz etmişlerdir. 15 kadar ölü ve birçok yaralı vardır. Mermilerden biri bir çocuk grupuna isabet etmiştir. Tayyare dafi topları yedi Alman tayyaresini düşürmüşlerdir. Bunlardan başka bir düşman tayyaresi de bir ormana düşmüştür. Bu tayyare aranmaktadır.

Gandi de sulh teşebbüsünde bulunmuş

Londra 6 (Hususî) — Simlâ (Hindistan) dan bildirildiğine göre Gandinin Hitler nezdinde bir sulh teşebbüsünde bulunmuş olduğu anlaşılmaktadır. Gandi Temmuzun 23 ünde Hitlere bir mektub yazarak ezcümle demiştir ki:

«Harbin önüne geçebilecek yegâne adam sensin. Beşeriyeti böyle bir felâketten kurtarmak istemiyecek misin?»

Bu mevzu etrafında gazetecilere beyanatta bulunan Gandi, harbin mes'ulünün Hitler olduğunu ve bu sebeble İngiltere ve Fransaya karşı sempati beslediğini bildirmiştir.

Üçüncü Leh tahtelbahiri batti

Stütgart 6 (Radyo) — Alman deniz kuvvetleri, Baltıkta üçüncü Leh denizaltı gemisini batırmışlardır.

Atihineada ölenlerin sayısı

Londra 6 (Hususî) — Bir Alman tahtelbahiri tarafından batırılan Atihinea yolcu vapurunda ölenlerin şimdiye kadar tesbit edilen sayısı 60 tır. Bu rakam henüz kat'î olmadığı gibi, miktarları anlaşılamıyan yaralılar da buna dahil değildir.

Yugoslavya seferberlik haberini tekzib ediyor

Belgrad 6 — Yugoslavyanın kısmî seferblrlik ilân ettiğine dair ecnebi radyolar tarafından verilen haberler doğru değildir ve hakikate uymamaktadır. Yugoslavyada yer yer manevra yapılacağından, muayyen bir talim devresi için bir miktar ihtiyat efradı silâh altına davet edilmiştir.

Bakırköy mensucat fabrikasında kadın ve erkek 43 amele zehirlendi

Dün Bakırköy mensucat fabrikasında henüz mahiyeti anlaşılamıyan şayanı dikkat ve mühim bir hâdise vukubulmuştur. Dün akşam üzeri 15 ile 23 arasında çalışmakla mükellef işçi kafilesi vazifeye başladıktan bir müddet sonra işçilerden birkaçı karın ağrısından muztarıb olmıya başlamışlar ve bu şekilde sancıdan şikâyet edenler gittikçe artmıştır.

Bir müddet sonra bunların kusmağa da başlaması üzerine vaziyet fabrika idaresince derhal alâkadarlara bildirilmiş ve fabrikaya gelen belediye doktorları, hastaların mahiyeti tayin edilemiyen bir sebebten zehirlenme alâimi gösterdikleri neticesine varmışlardır.

Hastaların bir kısmı şiddetli ıztırab his ve tesemmüm arazı gösterdiklerinden, bunlardan kadınların Haseki ve erkeklerin de Balıklı Ermeni hastanesine nakillerine mecburiyet hasil olmuştur.

Zehirlenme arazı gösteren işçiler 14 kadın ve 29 erkek olmak üzere 43 kişidir ve daha az araz gösterenlerin ilk tedavileri yapılarak, bunlar evlerinde tedavi altına alınmışlardır. Bu şekilde evine gönderilenlerden bir amelenin bilâhare hastalığı arttığından, doktorun gösterdiği lüzum üzerine o da hastaneye kaldırılmıştır.

Bakırköy kaymakamı, zabıta, adliye ve sıhhat teşkilâtı hâdisenin sebebi hakkında ehemmiyetle tahkikata geçmiştir. Hâdisenin amelenin ayni yemeği yemiş olması dolayısile vukuu mümkün görüldüğü gibi, kimyevî bir maddenin tesirile olabileceği de tahmin edilmektedir. Son dakikada haber aldığımıza göre hastaların sıhhî vaziyetleri düzelmektedir.

Siyaset âleminde

(Baştarafı 3 ncü sayfada)

diğimiz nokta hususî bir ehemmiyet alır. Şurasını unutmamak lâzımdır ki ilân edilen bitaraflıkların daha ziyade zaman kazanmıya matuf birer intizar vaziyeti olması mümkündür. Harb durumu inkişaf edip te talih, taraflardan birine teveccüh edecek olursa, bu hareketsizlik bağları, mümkündür ki birer birer çözülsün. Bütün hüner, şimdi, öyle bir vaziyet ihdas etmektir ki bu bağlar demokrasi davası lehine çözülsün ve meydana gelen büyük bir çığ yığını, kendisine katılacak taze kuvvetlerle büyüye büyüye önünde durulmaz bir resanet alsın.

Selim Ragıp Emeç

Harbin bütün Avrupaya sirayetini önlemek kabil olacak mı?

(Baştarafı 7 nci sayfada)

mışken Almanlar bunları ancak pek güçlükle ve alın terile kazanabildikleri kıt dövizlerle hariçten satın almak mecburiyetinde idiler. Onun için yüz bu kadar milyon Alman birleşmeli, en büyük Almanya kurulmalı ve buna lâzım olan hayat sahaları verilmeli idi.

Bu hayat sahaları nereleridir?. Ve Almanya ile nisbet ve temasları ne olacaktı? Bunlar mevhumdu ve onun için hayallerde büyüdükçe büyüdüler. Doğu, Orta ve Cenubî Avrupada hemen hiç bir yer ve hiçbir devlet masun kalamıyordu. Lehistan, Ukranya, Romanya, Macaristan, Yugoslavya, Adriyatik velhasıl Ak ve Karadenizler Kafkasya, Irak ve daha bilmem nereleri hep Alman hayat sahaları idi.

Daladye son nutkunda bile, Fransanın Lehistan için neden harbe girdiğini izah ederken, muahedelere riayet etmiyen ve sözünde durmıyan Alman hükûmetinin Alsas ve Loren hakkındaki feragatine inanılmıyacağından ve Doğu Avrupadaki işlerini bitirdikten sonra garbe dönerek Fransa üzerine yükleneceğinden bahsetti. Ve bu suretle Fransanın bizzat kendi selâmeti ve kendi emniyeti için mütecaviz Almanyaya karşı harb açtığını söyledi. Hattâ pek garibdir ki Alman taleb ve istilâ hareketleri Okyanusun öte tarafındaki Şimalî Amerikada bile büyük endişeler ve aksi tesirler uyandırmıştır.

Bütün bunlar gösteriyor ki Almanya ile muhasımları arasında pek büyük bir görüş ve anlayış farkı vardır. Almanya kendini mağdur görerek haklarını istiyor ve bunlar ona verilmediği için cebir ve kuvvetle almak zaruretile hareket ediyor. Karşı taraf ise Alman haklarını ve mantıkî Alman taleblerini red ve inkâr etmemekle beraber Almanyanın silâhlı ve mütehakkim hareketlerinde kendi emniyetleri bakımından büyük tehlikeler seziyorlar. İşte anlaşamamazlığın esası bu kadar köklüdür. Yoksa harb bir Danzig veya Koridor işinden çıkmış değildir.

İkinci mühim mesele harbin Almanya ile şimdiki muhasımları arasında mahdud kalıp kalamıyacağıdır. Görülüyor ki büyük şimal komşumuz bitaraf kalmak istiyor. Onunla İngiltere ve Fransa arasında aylarca süren malûm Moskova müzakerelerinin akim kalması ve bilâhare Almanya ile anlaşmayı tercih etmesi sebebleri her ne olursa olsun bugün hükmedebiliriz ki Sovyet Rusya zaten bir Avrupa veya bir cihan harbine, hiç olmazsa bidayette karışmak istemiyordu ve onun için kendisini Lehistan uğrunda bir harbe sürükleyebilecek olan herhangi bir ittifak muahedesi yerine Almanlarla bir ademi tecavüz paktı yapmağı tercih etti.

İtalya da şimdilik tarafsızdır. Onun bitaraflığı İngiltere ve Fransayı tatmin etmese idi İngiliz ve Fransız hükûmet başkanları bay Mussoliniye alenen teşekkür etmezlerdi. Üstelik Fransa da İtalya ile olan hududlarını açmazdı. İtalyanın bitaraflığı yalnız Akdenizde sükûnetin ve tabiî hayatın devamını istilzam etmez ayni zamanda harbin bütün Avrupaya sirayetini meneder.

Rusya ve İtalya kıpırdanmadıkça harb Almanya ile muhasımları arasında kalacak ve bundan bir cihan harbi çıkmıyacaktır. Fakat bu iki devletin bitaraflıklarını sonuna kadar muhafaza edebilecekleri henüz garantili değildir ve bu bitaraflıklar bir zâman altına alınamadıkça bir umumî harb tehlikesi baki kalacaktır.

Henüz harbe girmemiş olan milletlerin ihtiyatlı ve endişeli hazırlıkları ve tetik bulunmaları işte bundan dolayı icab etmektedir.

H. E. Erkilet.

Eski Alman ticaret anlaşmasına göre gelen mallar gümrüklerde kaldı

31 Ağustosta müddeti hitam bulan Türk - Alman ticaret anlaşmasına bağlı olarak hâlen İstanbul gümrüklerinde bulunan eşyanın ithaline Vekâlet müsaade etmemiştir.

KANZUK

MEYVA TUZU

Mide, barsak, karaciğer ve safra yollarını temizler, muannid inkıbazları giderir. Hazmi teshil eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Levazım Âmirliği Satınalma Komisyonundan:

1 — Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı teşkilâtı eratı için satın alınacak 2000 aded erat kaputunun kapalı zarfla yapılacak olan 28/8/939 Pazartesi günü saat on beşteki eksiltmesine talib çıkmadığından 22/9/939 Cuma günü saat 15 de kapalı zarfla yeniden eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Tasınlanan tutarı 18,600 lira ilk teminatı da 1395 liradır.

3 — Evsaf ve şartnamesi ve nümune komisyondadır. Görülebilir.

4 — İsteklilerin eksiltme saatinden bir saat evveline kadar 2490 sayılı kanunun tarifi veçhile hazırlıyacakları teklif mektublarını Galatada Rıhtım caddesinde Veli Alemdar Han ikinci kattaki komisyona vermeleri. «6824»

Satılık Çam Tomruğu

Dursunbey Alaçam Devlet Orman işletmesi Revir Amirliğinden

1 — Dursunbey devlet orman işletmesi istasyon deposunda istifte mevcud (732 aded muadili (454) metre mikâb (042) desimetre mikâb çam tomruğu açık arttırma ile satılığa çıkarılmıştır.

2 — Tomrukların ayrıca başkesme payları mevcud ve kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid satış şartnamesi İstanbul, Ankara, Balıkesir Orman Çevirge Müdürlüklerinde ve Dursunbey Revir âmirliğinde görülebilir. Tomrukların beher metre mikâbının muhammen bedeli (13) lira 35 kuruştur.

4 — İsteklilerin % 7,5 muvakkat pey akçesile 9/9/939 Cumartesi günü saat 11 de Dursunbey Revir âmirliğine müracaatları ilân olunur. (6760)

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi Umum idarasi ilânları

Muhammen bedellerile miktar ve vasıfları aşağıda yazılı iki grup malzeme ve eşya her grup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 8.9.1939 Cuma günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binasındaki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin her grup hizasında yazılı muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

1 — Muhtelif cins ve eb'atta 9 kalem kaynakcı ve dökümcü başlık, gözlük ve gözlük camları muhammen bedeli 1524 lira 25 kuruş ve muvakkat teminatı 114 lira 32 kuruştur.

2 — 1 aded boya ezme ve bir aded de macun ezme makinesi «380 volt trifaze cereyan için tahrik motörü ile» muhammen bedeli 700 lira muvakkat teminatı 52 lira 50 kuruştur. (6609)

Muhammen bedeli 75000 lira olan 15000 ton linyit kömürü 15/9/939 Cuma günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (5000) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler (375) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (6829)

Kırıkkale Gedikli Uşta Hazırlama Okulu Birinci Sınıfına Talebe Alınıyor

1 — Yatılı ve parasız olan Kırıkkale askerî san'at lisesindeki gedikli usta hazırlama okulu birinci sınıfına aşağıdaki şartlara göre talebe kaydı kabulüne başlanmıştır.

2 — Kayıd kabul şartları:

a» Beş sınıflı ilk okulu bitirmiş olmak.

b» Vücudünün teşekkülâtı düzgün, ahenkli, sıhhati yerinde olmak.

c» kendisi ve ailesi kusursuz bir ahlâk ve seciye sahibi olmak.

d» terki tahsil müddeti iki seneden fazla olmamak.

e» 14-17 yaşında olmak ve bu yaşlara aid boy ve ağırlık hadlerine uygun olmak.

f» Evvelce gördüğü tahsil derecesini gösteren şehadetname veya tasdikname-yi haiz bulunmak.

g» Gedikli okuldan ders ve vukuat, sağlık durumlarından çıkarılmış olmamak.

h» köy veya nahiyeli olmak ve nüfus hüviyet cüzdanında doğduğu köy veya nahiye yazılı olmak, yahud köy ve nahiyeden farkı olmıyan ve orta okulu bulunmıyan kaza merkezlerinde doğmuş bulunmak ve bunların tahsil için kaza ve şehirlere gelmiş olmak.

3 — Bu şartları haiz olanlar askerlik şubelerine müracaat ederek fazla izahat alırlar.

4 — Askerlik şubelerince kaydi kabul için müracaat Eylûl sonuna kadar kabul edilir. «286» «6364»

Istanbul Defterdarlığından:

Maçkada kâin eski Nişantaşı kız orta okulu binasının enkazı 3000 lira muhammen bedelle açık arttırmaya konulmuştur. İhale 7/9/939 tarihine müsadif Perşembe günü saat 14 dedir. Enkazın yıkma şeraiti millî emlâk dairesinde öğrenilebilir. Taliblerin % 7,5 pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırıp mezkûr gün ve saatte millî emlâk müdürlüğünde müteşekkil komisyona müracaatları. (6558)

MAZON MEYVA TUZU

müferrih ve midevidir. MiDEYi ve BARSAKLARI, KANI temizler, sıhhatin lâtif bir yardımcısıdır. MiDE ve BARSAKLARI alıştırmaz ve yormaz. iNKIBAZ, HAZIMSIZLIK, MiDE BULANTISI ve bozukluğunda, barsak tembelliğinde MiDE EKŞiLiK ve yanmalarında emniyetle kullanılabilir.

MiDE RAHATSIZLIKLARI, YANMALARI, MİDE AĞRILARI ve EKŞİLİKLERİNİ ve YEMEKLERDEN sonra bütün vücutta hissedilen çöküntü ve AĞRILIK ile kolayca mücadele için HAZMIN en müessir musahhihi olan MAZON Meyva tuzu alınız.

Mazon ismine ve HOROS markasına dikkat ediniz.

İSTANBUL AMERİKAN KOLEJİ

KIZ KISMI: Amerikan Kız Koleji Arnavutköy, Tel. 36.160 — Robert Koleji Bebek, Tel. 36...3 : ERKEK KISMI

Mekteb İngilizceyi en iyi öğreten bir müessesedir. Almanca veya Fransızca lisan dersleri. **Muhtelif sporlar** İngilizce için ihzarî sınıflar

ORTA KISMI - LiSE KISMI - MÜHENDiS KISMI

Mekteb her seneki vaktinde açılacak ve derslere 21 Eylûl Perşembe sabahı başlanacaktır,

Leylî talebenin 20 Eylûl Çarşamba akşamı mektebte bulunması lâzımdır.

TECDiDi KAYD: Erkek kısmında 18 Eylûl Pazartesi ve 19 Eylûl Salı günleridir. Kız kısmında 19 Eylûl Salı ve 20 Eylûl Çarşamba günleridir.

Yeni talebenin kayd muamelesi her gün yapılmaktadır.

Saraçhanebaşında - Horhor caddesinde

Kız Erkek **Hayriye Lisesi** Yatılı Yatısız

Ana İlk, Orta ve Lise sınıflarına talebe kaydına başlanmıştır. Ecnebi lisanı ilk sınıflardan itibaren başlar. Kızların yatılı kısmı tamamile ayrı bir binadadır. Yatısız talebeyi nakletmek için mektebin hususî otobüs servisi vardır. İsteyenlere tarifname gönderilir. Telefon : 20530.

Eski Feyziati

Yatılı **BOĞAZİÇİ LİSELERİ** Yatısız

na sınıfı ve ilk kısım Bebekte eski Fransız mektebi binasında, kız ve erkek kısımları ayrı dairelerde olmak üzere Lise ve Orta okul.

Arnavudköyünde Tramvay Caddesinde Çifte Saraylarda

Kayıd için hergün saat ondan on yediye kadar Çifte Saraylarda Okul Direktörlüğüne müracaat edebilirler.

İstiyenlere mekteb tarifnamesi gönderilir. Telefon : 36.210.

İzmir Göztepe

DEVRiM ORTAOKULU

DİREKTÖRLÜĞÜNDEN:

1 — Yatılı, Yatısız kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.

2 — Eski talebelerimizin Eylûl'ün onuna kadar kayıtlarını yenilemedikleri takdirde yerleri yenileri tarafından doldurulacaktır.

3 — Kabul şartlar. hakkında izahat almak istiyenlerin şimdiden okul direktörlüğüne başvurmaları.

LEYLÎ ve NEHARÎ

SEN BENUA FRANSIZ ERKEK LiSESi

İstanbul, Galata, Posta kutusu 1330

İhzari Fransızca kurları vardır.

Olgunluk imtıhanlarına hazırlar.

Kayıt muamelesi Pazar gününden maada hergün saat 9 dan 12 ye kadar yapılır.

Okul 18 Eylûl Pazartesi günü açılacaktır.

Beyoğlu Tepebaşı - Yeniyol

Kız ve Erkek **ALMAN LiSESi** ve Ticaret Okulu

Tam devreli Lise - Ticaret mektebi

Almanca öğretmek için ihzarî sınıflar

Derslere 15 Eylûl Cuma günü başlanacaktır. Kayt muamelesi 8 Eylûlden itibaren hergün saat 9 dan 12 kadar (Nüfus veya ikamet teskeresi, mahalli hükûmet doktorluğunca tasdikli sıhhat raporu, Çiçek ve Tifo aşısı kâğıtları, 6 fotoğraf ve mekteb tasdiknamesi veya diplomasile) yapılır. Fazla malûmat için 49486 ya telefon edilmesi.

İkmal imtihanları 13 Eylûldedir.

İstanbul Belediyesi İlânları

İlk teminat	Muhammen bedeli	
551.25	7350,00	Sarı hastalıklar mücadele merkezi için alınacak (3) aded kamyonet
405,00	5400,00	Belediye nakil ve vesaiti 939 malî yılı ihtiyacı için alınacak 90,000 litre Motorin.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı kapalı zarf eksiltmesine konulmuştur. İhale 18/9/939 Pazartesi günü saat 15 de daimî encümende yapılacaktır. Şartnameler zabıt ve muamelât müdürlüğü kalemlerinde görülebilir. Taliblerin 939 yılına aid Ticaret odası vesikası ve ilk teminat makbuz veya mektubları ile 2490 numaralı kanuna göre hazırlıyacakları kapalı zarflarını ihale günü saat 14 de kadar daimî encümene vermeleri. (6914)

İstanbulun en güzel ve en ucuz mesiresi

ACIBADEM ÖRNEK BAĞI AÇILDI

Kadıköy Acıbadem Mecidiye mahallesi

Küçük Çamlıcanın etrafı çamlarla muhat en güzel mevkiinde

En nefis üzümler, en saf hava, en güzel manzara

Bir kilo üzüm bağda yenmek şartile 15, bağdan alınıp eve götürülmek şartile 10 kuruş

Istanbul C. Müddelumumiliğinden:

İstanbul ceza ve tevkif evi için 112500 kilo muhtelifülcins odun ile 30000 kilo meşe odunundan yapılmış mangal kömürü ve adliye dairesi için 175 ton marenlâve maden kömürü ile İstanbul sulh mahkemeleri için 20750 kilo odun ve 90 ton yerli kok kömürü ayrı ayrı eksiltmeye konulmuştur. Cezaevi için alınacak odun ve kömürün muhammen bedeli 2620 lira olup muvakkat teminatı 196 lira 50 kuruştur. Marenleva kömürünün muhammen bedeli 2275 lira olup, muvakkat teminatı 170 lira 65 kuruştur. Sulh mahkemeleri için alınacak odun ve kömürün muhammen bedeli 1831 lira 60 kuruş olup muvakkat teminatı 137 lira 37 kuruştur.

İstekliler şartnamelerini tatil gününden maada her gün mesai saatleri dahilinde adliye levazım dairesinde görebilirler. Sulh mahkemeleri için alınacak odun ve kömürün eksiltmesi 13/9/939 Çarşamba günü saat 10 da Cezaevi için alınacak odun ve kömürün eksiltmesi ayni gün saat 11 de Marenlâve kömürünün eksiltmesi de gene ayni günde saat 16 da Sirkecide Aşırefendi sokak No. 13 de adliye levazım dairesinde yapılacağı ilân olunur. (6768)

Etibank Umum Müdürlüğünden

Bankamızın Murgul işletmesinde istihdam edilmek üzere bir Dizel makinisti alınacaktır.

Taliblerin Ankarada merkezimize ve İstanbulda Güven han Voyvoda caddesindeki İstanbul Büromuza evraklarile beraber müracaatları. (4259) (6916)

P. T. T. Umum Müdürlüğünden

1 — İdare ihtiyacı için 360 ton gazovil kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedel (46800) muvakkat teminat (3510) lira olup eksiltmesi 29/Eylûl/939 Cuma günü saat (16) da Ankarada P. T. T. Umum Müdürlük binasındaki Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

3 — İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubile kanunî vesaiki ve teklifi muhtevi kapalı zarflarını o gün saat 15 e kadar mezkûr komisyona vereceklerdir.

4 — Şartnameler Ankarada P. T. T. Levazım İstanbulda P. T. T. Levazım ayniyat şubesi müdürlüklerinden 234 kuruş mukabilinde verilecektir.

(3763) (6251)